

บทที่ 6

การอำนวยการสร้าง และ การกำกับภาพยนตร์

การอำนวยการสร้าง และ การกำกับภาพยนตร์ เป็นชุดกรรมทางภาพยนตร์ ที่ต้องอาศัยประสบการณ์ และศีลปะการบริหารการผลิต มาเป็นอย่างดี จึงจะทำให้กระบวนการผลิตปราบภัยเป็นภาพยนตร์ เพื่อถ่ายทอดเรื่องราว และ อารมณ์ ซึ่งทั้งหมดนี้ มาจาก การวางแผนที่ดี การจัดองค์การการผลิต การอำนวยการผลิต และ การควบคุมการสร้าง

สำหรับขั้นก่อนถ่ายทำ จะต้องจัดทำบทภาพยนตร์ จัดทำงบประมาณ การถ่ายทำ การคัดเลือกทีมงาน นักแสดง การเตรียมงานสร้างของฝ่ายศิลป์ การจัดหาสถานที่ถ่ายทำ การจัดคิว และ ตารางการถ่ายทำ ให้เสร็จสิ้นก่อนที่จะลงมือยกกองถ่ายออกไปจริง ส่วนในขั้นของการถ่ายทำจริง จะต้องมีการประชุมกองถ่าย การนัดหมายของกองถ่าย และการจัดส่งพิล์มไปให้ห้องแล็บ แต่ถ้าถ่ายทำด้วยระบบดิจิตัล จัดส่งไปให้ฝ่ายเรียงคิท ทำงานได้โดย โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการ ล้างพิล์ม เทเลชีน และ ทำເගອร์กพรินต์ ซึ่งมีขั้นตอนง่ายมาก แต่เสียค่าใช้จ่ายมากกว่า

การอำนวยการสร้าง และ การกำกับภาพยนตร์ จึงเกี่ยวข้องกับ การออกแบบงานสร้าง การกำกับฉาก กำกับการแสดง การบริหารการผลิต

6.1 การออกแบบงานสร้าง

6.1.1 การตีความหมายในบทภาพยนตร์

ความหมายทั่วไปของการตีความ คือ การให้ความหมาย หรือ การกระทำใดๆ เพื่อให้เข้าใจถึงเจตนา และ ความมุ่งหมายแท้จริงของมา การตีความบทภาพยนตร์ (หมายถึงบท screenplay) ผู้ตีความ (ผู้กำกับภาพยนตร์) ต้องอาศัยเครื่องมือทางด้านเทคโนโลยี และการจับประเด็นจากบทภาพยนตร์ ทั้งนี้ ขอบเขตและความลึกซึ้ง ในการตีความหมายเชิงลึก แผล คุณค่า ขั้นอยู่กับพื้นฐานทางปรัชญา กระบวนการทัศน์ ของผู้ตีความอีกด้วย

การตีความ เป็นหน้าที่ของผู้กำกับภาพยนตร์ ที่จะต้องอธิบายเนื้อเรื่องในบท ให้มีความเข้าใจ และ อธิบายศึกษาในภาพยนตร์ เพื่อเปิดเผยขั้นตอนของข้อความ ที่ห่อหุ้มเนื้อหา หรือ เรื่องราว แล้วนำเนื้อแท้ และ สาระออกมานำเสนอ ให้คนดูได้สัมผัส

ปัจจัยสำคัญ ที่ผู้กำกับภาพยนตร์ จะต้องนำมาใช้ประกอบในการตีความ คือ

(1) การจับประเด็น

หลังจากที่ผู้กำกับได้อ่านเรื่องราวนวนที่ต้องการจะนำเสนอ เกิดความรู้สึกประทับใจในสิ่งใด จะเป็นจุดเริ่มต้น และแรงจูงใจ ในการค้นหาความหมายในบทภาพยนตร์ ซึ่งต้องข่านหลายๆ รอบ สิ่งที่ต้องบันทึกไว้ในการจับประเด็น คือ หัวข้อของภาคเวลาในเรื่อง สถานที่ (จริง หรือ จินตนาการ) แยกชั้นได้ ที่ปั่งบอก อุปนิสัยของตัวละคร และ ลำดับเหตุการณ์ ก่อนหลัง

บทภาพยนตร์ เปรียบได้เช่นเดียวกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ ที่มีสิ่งซุกซ่อนอยู่ภายในส่วนลึกของความรู้สึก การมองดูรูปร่างภายนอก แต่สามารถค้นหาสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายในออกมายได้ เรียกว่า “subtext” นับเป็นความสามารถอย่างหนึ่งของผู้ตีความบทภาพยนตร์

(2) การค้นหาตัวละคร

สิ่งที่ต้องค้นหาในส่วนลึกของบทภาพยนตร์ คือ ตลอดทั้งเรื่อง เป็นเรื่องราวของตัวละคร ตัวใด หรือเป็น มนุษย์ของใคร สิ่งที่ต้องสำรวจคือ เมื่ออ่านเรื่องจบแล้ว รู้สึกอย่างไร ตัวละครตัวใด ที่เห็นว่าสนใจที่สุด ตัวละครตัวใด ที่มีความรู้สึกผูกพันเข้มมากที่สุด (สำคัญที่สุด และสำคัญในแฝด) ลักษณะนิสัยของตัวละคร เป็นอย่างไร เป้าหมายหลัก เป้าหมายรอง ของตัวละคร คืออะไร (ค้นหา need) สิ่งใดที่ทำให้ผู้ตีความรู้สึกได้ว่า ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับตัวละครในเหตุการณ์นั้น

(3) สถานการณ์ของเรื่อง

สถานการณ์ของเรื่อง หมายถึง เหตุการณ์ที่ตัวละคร รู้สึกว่า “ได้เข้าไปเมื่อส่วนร่วมอยู่ในนั้น” ไม่ว่าจะเป็น มุมแทนสถานที่ หรือ มุมสังเกตการณ์ ก็ตาม ความเป็นจริง หรือ แค่จินตนาการ ในภาพยนตร์บันเทิงส่วนใหญ่ สถานการณ์ของตัวละครหลัก จะมีหลายเหตุการณ์

(4) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละคร

เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวละคร กับ ตัวละคร ในเรื่อง อาจสัมพันธ์แบบขัดแย้ง หรือ เป็นมิตร ซึ่งความสัมพันธ์เหล่านี้ เป็นเนื้อหาของเรื่องที่จะถูกเปิดเผยในตอนเปิดเรื่อง ดังนั้น สิ่งที่ผู้กำกับจะต้องค้นหา คือ ความสัมพันธ์ที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงเลย ของตัวละครที่กว่า คืออะไร และที่สำคัญ จะค้นหาความสัมพันธ์นี้ให้ที่ไหนในบท

(5) ความต้องการของตัวละคร (need)

ความต้องการของตัวละคร (need) คือ เป้าหมายสำคัญที่จะพาตัวละคร ไปสู่จุดหมายของเรื่อง ความต้องการของซีน (scene wants) เป็นความต้องการที่อยู่ในลำดับสำคัญน้อยกว่า ความต้องการของตัวละคร แต่ก็สามารถสร้างความขัดแย้งกับความต้องการหลักได้ ความต้องการทั้งสองส่วน มีความจำเป็น เพราะจะเป็นพลังในการผลักเรื่องให้ดำเนินต่อไป แต่ทั้งนี้ จะสัมพันธ์กับ บุคลิกภาพของตัวละครด้วย ว่ามีบุคลิกอย่างไร

ตัวละครที่มีบุคลิกภาพแบบตรงไปตรงมา เช่น พระเอก หล่อ ใจดี กล้าหาญ นางเอก สวย รวย ขื่นหวาน

พูดเพราะ ผู้ร้าย ชี้เหรอ ก้าขพะ น่ากลัว ตัวละครที่มีบุคลิกภาพแบบซ่อนเร้น เช่น พระเอก ชี้เหรอ แทใจตี่ หรือคุยภายนอก ตี แข็งแรง แต่ภายใน ร้ายลึก หรือ เป็นบ้า อ่อนแคร นางเอก ไม่สวย จน ก้าวร้าว แทใจตี่ ส่วนผู้ร้ายภายนอกเป็นพระ แทใจเป็นมาร เป็นต้น ชั้นบุคลิกภาพของตัวละคร จะมีผลต่อการตีความ การขอแบบจาก หรือ เสียงประกอบจากด้วย

นอกจากนี้ ความรู้สึกแบบของตัวละคร ผูกันจะต้องค้นหาให้เจอ ว่าเป็นความขัดแย้งในตัวเอง หรือ ขัดแย้งกับตัวละครอื่น หรือขัดแย้งกับสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ หรือขัดแย้งกับสิ่งลึกลับ ธรรมชาติ หรือขัดแย้งกับอำนาจ การเมือง ล้วนแล้วแต่เป็นความต้องการของตัวละคร ที่ต้องการจะไปหัวใจจากปัญหาเหล่านี้

เช่น บทสนทนา ที่ตัวละครฝ่ายหนึ่ง ตั้งคำถาม แต่เข้าฝ่ายไม่ตอบ หรือ ตอบแล้ว สร้างปัญหาเพิ่มขึ้น (ไม่ใช่คำตอบ เพื่อให้เรื่องจบ แต่เป็นคำตอบ ที่ทำให้เรื่องยาวออกไป)

(6) สไตล์ของภาพยนตร์ (film style)

สไตล์ภาพยนตร์ นิยมแบ่งออกเป็น 3 แนว คือ แนวคลาสสิก (classical) เน้นศีลปะ บรรยาย ดำเนินเรื่อง สี เสียง ลีลา และการตัดต่อ ที่มีกฎเกณฑ์สืบเนื่องต่อกันมา การเล่าเรื่องที่ใช้โครงสร้างแบบองค์ 3 (3-act structure) มักใช้กับภาพยนตร์แนวคลาสสิก เป็นส่วนใหญ่ แนวเหมือนจริง (realistic) เป็นแนวการสร้างที่ ตรงข้ามกับ แนวคลาสสิก ไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว สร้างจากจินตนาการอิสระ เช่น ภาพยนตร์สไตล์อินดี้ (indy หรือ independence) เช่น ภาพยนตร์เรื่อง 11:14 หรือ Eleven-Fourteen ภาพยนตร์สันหลายเรื่อง มักใช้ แนวเหมือนจริง เพราะต้องการเผยแพร่ให้เห็นความเป็นจริงของเรื่องราว ที่ควรเป็นเหมือนชีวิตจริงประจำวัน แนวรูปแบบนิยม (formalist) แนวนี้ ให้ความสำคัญกับนามธรรม และเน้นรูปแบบการสร้าง คือ เน้นภาพสวย สมจริง นุ่มปลดคลา ลีเยงเต้มื่อนจริง มีมิติ ใช้เทคนิค คอมพิวเตอร์กราฟิก อาศัยความแปลกในด้านภาพ และ เสียง เป็นตัวชี้วัดความโดดเด่น เช่น ภาพยนตร์สามมิติ ส่วนใหญ่ และภาพยนตร์การ์ตูน มักจะจัดอยู่ในแนวนี้

สไตล์ เป็นสิ่งที่ชื่อเร้น คุณเครือ ชื่นอยู่กับวิสัยทัศน์ กระบวนการทัศน์ มุมมอง ของผู้ตีความตัวய แต่โดยทั่วไป สไตล์ กับ เนื้อหา มักต้องสอดคล้องกัน เช่น การนำเสนอเรื่องราวของผู้ ถ้าเป็นฝ่ายไทย สไตล์ชนบท ก็จะต้องมี ลุนช์เห่าหอน มีวิ่งหนันผี มุดโถง รูปผีน่าเกลียด ถ้าเป็นผู้ในเมือง ก็จะเน้นความน่ากลัว ตกใจ ผีจัน ผีผี ผีไทย ก็มีสไตล์คนละแบบ

6.1.2 การถ่ายทอดความหมายจากบทภาพยนตร์สู่จดหมาย

การถ่ายทอดความหมายจากบท หมายถึง (1) การถ่ายทอดความหมายสู่การแสดง ต้องอาศัยพื้นฐาน การแสดง หรือจังหวะแอคชัน ของนักแสดงเป็นหลัก และจังหวะของการเล่าเรื่อง ของผู้กำกับภาพยนตร์ ใน การตีความบทภาพยนตร์ ให้เป็นบทถ่ายทำ (2) การถ่ายทอดความหมายสู่การถ่ายภาพ ต้องอาศัย story board เทคนิคการถ่ายภาพ มุนกถ่อง การเคลื่อนกล้อง เลนซ์ ทิศทางการเคลื่อนไหวของเฟรมภาพ การถ่ายกลุ่ม การจัดองค์ประกอบชิ้น (mise-en-scene) การลำดับชีอท การบล็อกกิ้ง โดยเฉพาะ การสร้างภาพระบบสามมิติ (3)

การถ่ายทอดความหมายสู่เสียง ต้องอาศัยเทคนิคการบันทึกเสียง การผลิตของแบบเสียงประกอบ ทั้งคนหรือเสียงประกอบ เสียงพูด ให้มีมิติสมจริง เช่น ระบบเสียงรอบทิศทาง (dolby surround sound)

(1) การถ่ายทอดความหมายสู่ การแสดง

การแปลความหมายแอ็คชันของตัวละคร และสถานการณ์ พฤติกรรม ของซึ่ง ให้กลายเป็นภาพ และเสียง ต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น

1.1) การแสดง

ตัวละคร เป็นผู้ดำเนินเรื่องทั้งหมด เพื่อให้ภาพยนตร์มีอรรถรส สุนทรียศิลป์ ตัวละคร กับ การแสดง จึงเป็นสิ่งเดียวกัน ดังนั้น การตีความบุคลิกภาพของตัวละคร จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะบุคลิกภาพที่ชื่นเร้า เช่น พระเอก ดูภายนอกดี แต่ในใจเป็นคนเล็กลับ เดาใจยาก นักแสดงต้อง “เข้าถึง” และใช้ “อารมณ์” เป็นสื่อให้ผู้ชมรู้ มากกว่า การใช้บทพูด หรือ บุคลิกภาพพื้นฐาน เช่น ความรุนแรง ต้องหัวเราะเก่ง เล่นง่ายกว่า บทบาทอาชีพคดก แต่เป็นคนอารมณ์ร้าย ริษยา แต่ไม่รู้จักการร้ายดีกของตัวเอง

1.2) แอ็คติวิตี้ ของ ตัวละคร (การแสดง กับ การกระทำ)

คำว่าการแสดงในภาพยนตร์ มีสองความหมาย คือ การกระทำ หรือ แอ็คติวิตี้ (activity) กับ การแสดง หรือ แอ็คชัน (action) ซึ่งมีความหมายแตกต่างกัน แอ็คติวิตี้ เป็นส่วนเดริมของการแสดงหลัก ตัวอย่างเช่น พระเอก นั่งดื่มกาแฟ รอนางเอกอยู่ที่ร้านกาแฟแห่งหนึ่ง และเมื่อนางเอกมาถึง พระเอกดับ菸เดินออกจากร้านไป ฉะนั้น ตีความได้ว่า “พระเอกนั่งรอ และ เดินออกจากร้าน เมื่อนางเอกมาถึง” คือ การแสดง หรือ action แต่ “การดื่มกาแฟ” คือ activity ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องทำอยู่แล้วเป็นธรรมชาติ เพราะคนที่เข้าไปในร้านกาแฟ คงต้องดื่มกาแฟ ดังนั้น การดื่มกาแฟเป็นเพียงการกระทำ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ การแสดง

1.3) จังหวะของการแสดง

จังหวะของการแสดง เป็นส่วนหนึ่งของ แอ็คชัน ที่กระทำโดยตัวละคร ทุกครั้งที่มีการแสดง แอ็คชัน หรือ เปลี่ยนแอ็คชัน จังหวะของการแสดง ก็ต้องเปลี่ยนไปด้วย เพราะมันเป็น “กิริยา” ของการแสดง จะเห็นว่า พระเอก นั่งรอนางเอกในร้านกาแฟ เมื่อนางเอกปรากฏตัว พระเอกเดินเข้าไป ก็พบว่า นางเอกมากับเพื่อนสาวอีกคนหนึ่ง ซึ่งพระเอกเคยไปจีบไว้ (เป็นกิจกับพระเอก) ตรงนี้ ทำให้การแสดง แอ็คชัน เปลี่ยนไป แทนที่จะนั่งรอจนพบนานะเงอก ก่อน (ซึ่งเป็นแอ็คชันก่อนหน้า) กลายเป็นความรู้สึกอีกด้วยมาทันที สงผลต่อ “กิริยา” หรือ พฤติกรรมของพระเอก ทำให้ต้องเปลี่ยนจังหวะการนั่งรอ เป็น “รีบเฝ่านหนี” ออกไปก่อนที่เรื่องไม่คาดฝันจะเกิดขึ้น

จังหวะของการแสดง จะเกิดขึ้นได้ ต้องมีการแสดง ติดต่อกัน 2 แอ็คชัน ขึ้นไป ซึ่งไม่ได้จะเป็นเหตุการณ์ใด หรือ สภาพแวดล้อมแบบใด หรือมีความประ卓อย่างใดก็ได้ แต่ต้องเป็น “ปัจจุบัน” เสมอ

(2) การถ่ายทอดความหมายสู่ การถ่ายภาพ

การถ่ายภาพ มักเป็นปัญหาใหญ่ของการสร้างภาพยนตร์ เพราะมักไม่ได้ภาพตามที่ผู้กำกับต้องการ ขันเนื่องมาจากการตีความบท แล้วต้องการภาพนั้น แต่ด้วยสถานการณ์ อุปสรรคด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ และ ความสามารถของผู้ถ่ายภาพ ทำให้ไม่สามารถตอบสนอง จินตนาการ ของผู้กำกับได้ เช่น สมุดเกิด ในภาพยนตร์ เรื่อง Lord of the Ring ถูกทা�ய์ได้ครอบครองแห่ง ภาพสามารถถ่ายทอดอารมณ์ และ เหตุการณ์ได้อย่างน่าทึ่ง ตรงที่ ภาพจับเวลาของ สมุดเกิด แล้วชูมลดอ่อนของมา จนใกล้เป็นภาพนุ่มสูง ภาพประเภทนี้ ต้องใช้ คอมพิวเตอร์ช่วย แทนกล้องถ่ายภาพจริง ปัจจุบัน บทบาทของคอมพิวเตอร์กราฟิก ได้กลายมาเป็นจุดท้าทายให้ แก่นักสร้างรุ่นใหม่ ที่สามารถตอบสนอง จินตนาการ ชนิดหลุดโลกได้ เช่น ภาพยนตร์สามมิติ เรื่อง օวาตาล หรือ ภาพยนตร์แอคชั่น Trarinsformer เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ตาม กล้องถ่ายภาพ ก็ยังเป็นเครื่องมือหลักในการสร้างภาพเพื่อการเล่าเรื่อง ซึ่งต้องอาศัย ปัจจัยอื่นมาช่วยด้วย เพื่อให้การถ่ายภาพบรรลุความ盼ฝันได้ เช่น

2.1) สตอรี่บอร์ด หรือ บทภาพ (Storyboard)

เป็นตัวเขียน ตัววางแผน แนวทางในการถ่ายได้ที่สุด โดยเฉพาะในวงการภาพยนตร์โฆษณา จะขาด สตอรี่บอร์ด ไม่ได้เลย เพราะการสร้างภาพในระยะเวลานั้น แทบให้ได้ใจความหมายมิตร จำเป็นต้องถือค่ายภาพที่ จำกัดเพرم จำกัดชีวิท สตอรี่บอร์ด มีประโยชน์ คือ การแสดงถ้าบลเรื่องราว (editorial story board) ให้เห็น เป็นแนวทางในการถ่ายภาพ หรือถ้าบลเรื่องราวคร่าวๆ ใช้แสดงจากที่สำคัญ ที่หลักคนในทีมงานเข้าใจกาง หรือใช้เป็นร่างจาก ที่ใช้บลงทุนสร้างสูง เพื่อให้ผู้บริหารตัดสินใจอนุมัติงบประมาณ สตอรี่บอร์ดแบบนี้ เรียกว่า เพร์มหลัก (key frame) หรืออาจจะใช้ภาพถ่าย ภาพถ่าย แสดงจากเปิดเรื่อง บุนเน็นเรื่องจากเป็นถ้าสำคัญ (ถ่าย ได้หลักชีวิท เพราะต้องลงทุนสูง) มักเป็นหน้าที่ของ ผู้ออกแบบงานสร้าง (production designer) มากกว่า

2.2) มุนกล้อง การถ่ายภาพ กับ การเล่าเรื่อง

อย่างไรเดีย กล้องถ่ายภาพ ก็ยังคงทำหน้าที่หลัก ในการเล่าเรื่อง ซึ่งถือว่าเป็นบทบาทหลัก และเป็นบท หนักสำหรับกล้อง คือ ผู้ถ่ายภาพใช้กล้องเพื่อ เปลี่ยนมุมกล้อง (camera angle) เปลี่ยนขนาดภาพ (video size) เคลื่อนไหวกล้อง (camera movement) เพื่อให้ได้ทิศทางของภาพ เปลี่ยนทางยาวโฟกัสของเลนซ์ (lens-movement) เปลี่ยนความเร็วชัตเตอร์ (shutter speed) เพื่อความชัดลึก-ชัดตื้น (ทำร่วมกับปรับขนาดรูรับแสง) เพื่อการหยุดภาพ หรือ หยุดการเคลื่อนไหว หรือเพื่อต้องการภาพช้าเมื่อจ่ายช้า โดยการเร่งสปีดชัตเตอร์ตอน ถ่าย แต่ปรับสปีดปกติ เมื่อต้องเล่นคู

2.3) การเข้าออกเพرم

เป็นจุดที่สร้างความสมเหตุสมผล และความอัลและการให้แก่ตัวละคร การปรากฏภายในเพرم หรือ การหายไป จากเพرمของตัวละคร เป็นสิ่งบวก คุณสมบัติ (เช่น เพرمจากมั่งคั่ง เพرمจากยากจน) ความร้อน (เช่น เพرم ฉากมุกกว้าง แล้วให้นักแสดงค่อยๆ เคลื่อนเข้ามาใกล้กล้อง จนเกิดภาพนุ่มแอบ แสดงให้เห็นความยิ่งใหญ่)

2.4) การกำหนดมุมกล้อง

มุมกล้อง สำหรับตัวละคร แต่ละฐานะ ไม่ควรให้เสมอ กัน ตัวละครหลัก ควรใช้มุมกล้อง มุ่งเมย แสดงถึง พลัง อำนาจ ล้วนตัวละครของ หรือประกอบ ควรใช้คุณธรรมด้วย หรือมุ่งก้ม เป็นต้น หรือการนำกล้อง เข้าไปให้ ใกล้กับเหตุการณ์ให้มากที่สุด เพื่อเน้นความสมจริง ภาพยนตร์ เรื่อง Cover field ผู้สร้างกำหนดให้ “ตัวกล้อง” คือ พระเอก หรือเป็นนักแสดงหลัก ที่มันได้ถูกดูบันทึกไว้ ตั้งแต่วินาทีแรก และมันก็บันทึกทุกอย่าง ตลอดเวลา ที่มันเหยียบไม่หมุดกล่อง ทำให้มันเก็บภาพทุกเหตุการณ์ไว้ทั้มั่นคง สุดแล้วแต่ พันจะพับหรือปะทะกับ ลักษณะตัวใด นับเป็นภาพที่ใช้มุมกล้องที่น่าสนใจไม่น้อย

องค์ประกอบสำคัญของภาพ ไม่อาจกำหนดตายตัวได้ เมื่อบังกันข้อผิดพลาด จึง ควรทำแผนผังแสดงมุมกล้อง ไว้ก่อนทำการถ่ายทำจริง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับว่า จะให้ความสำคัญ กับจาก หรือตัวละคร มุมกล้อง จะเป็นผู้ออก นอกจากนี้ เทคโนโลยีของกล้อง ก็เป็นปัจจัยหนึ่ง ที่สร้างภาพให้ได้ตามต้องการของผู้กำกับ เช่น กล้องถ่ายภาพวิดีโอมีความเร็วสูง หรือถ่ายภาพให้หาย ตลอดจนการใช้กล้องเสริมอื่นๆ เพื่อให้กล้อง เคลื่อนไหวอย่างนิ่มนวล เช่นการใช้ Steadicam ช่วยในการเคลื่อนกล้องแบบอิสระ

การแยกพระเอก กับ ผู้ร้าย ออกจากกัน ตัวยเฟรม ก็เป็นอีกหนทางหนึ่ง ที่จะช่วยเล่าเรื่อง พฤติกรรม ของเข้าทั้งสอง

2.5) การถ่ายคุณ

การถ่ายคุณ (coverage) หมายถึง การระบุตำแหน่ง และจำนวนกล้อง รวมทั้งขนาดภาพตัวอย่าง ที่ใช้ถ่าย ทำในหนึ่งชิ้น ต้องคำนึงถึงลำดับซื้อที่ต่อเนื่อง ชิ้นแต่ละซื้อท ก็ต้องการจับภาพในเวลาที่สำคัญ อาจมีการใช้ภาพ ระยะใกล้ เพื่อเน้นรายละเอียด การถ่ายคุณ การใช้กล้องหลายตัว วางแผนที่สำคัญของชิ้น ที่มีความชัน ช้อน (ชิ้นไม่สามารถถ่ายช้าได้) จะทำให้ได้ภาพที่ต้องการในมุมใดมุมหนึ่ง หรือหลายมุม

2.6) มุมกล้องสังเกตภารณ์

มุมกล้องแบบสังเกตภารณ์ (objective camera angle) คือ การผ่านมองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ คั้ยการบรรยายในมุมมองของบุคคลที่ 3 ลักษณะมุมกล้องแบบนี้ มักใช้เล่าเรื่องตอนเปิดเรื่อง ทำให้คนดูรู้สึก ว่า นี่คือการสอดรู้สอดเห็น เป็นการกระตุนคนดูให้ออกแบบ โดยการใช้ภาพระยะใกล้ หรือ ไกล การวางแผนกล้องนิ่งๆ หรือ การเคลื่อนไหว ผู้เล่าเรื่องทำหน้าที่ตัดความให้ หรือ การไม่แสดงความคิดเห็น แต่ให้คนดูคิดเอง

2.6) มุมแทนถ่ายตา

มุมแทนถ่ายตา (subjective camera angle) เป็นมุมที่พาคนดู เข้าไปอยู่เหตุการณ์ด้วย เท่ากับ ผู้เล่าเรื่อง ยกมือให้ผู้ดูเข้าไปใช้ชีวิตภายในเรื่องตัว หรือร่วมกับการรับรู้ของคนดู

ภาพยนตร์เรื่อง Cover field ถือว่า ถ่ายทำตัวยมุมกล้องผสม ระหว่างมุมก้องสังเกตภารณ์ กับ มุมแทน

สายตา ตลอดทั้งเรื่อง และ เรื่อง The Shoter มีหลายฉาก ที่พยายามนี้ ทำให้เรื่องราวดีนั่นตลอดเวลา ที่รับชม ภาพยนตร์แนวแอคชัน หลายๆ เรื่อง ก็ถือปฏิบัติแบบนี้

2.7) การใช้เลนซ์

การใช้เลนซ์ขนาดทางยาวโพกส์ ที่แตกต่างกัน จะสร้างอารมณ์ภาพ และการรับรู้ได้ต่างกัน และสามารถสร้างภาพชัดลึก ชัดตื้น ขนาดภาพได้เท่าที่ต้องการ การเลือกใช้เลนซ์เป็นหน้าที่ และความพอใจของผู้กำกับภาพร่วมกับผู้ถ่ายภาพ

2.8) การจัดองค์ประกอบภาพ

การจัดองค์ประกอบภาพ โดยการวางแผนรังวัตถุ นักแสดงในเฟรม ถือเป็นส่วนสำคัญ โดยเฉพาะ การถ่ายภาพบนตัวระบบสามมิติ และ โดยใช้สัดส่วนภาพ (aspect ratio) กีสร้างความสนใจให้ต่างกัน ภาพยนตร์ปัจจุบัน ใช้อัตราส่วน $1.85 : 1$ เป็นระบบมาตรฐาน และใช้อัตราส่วนภาพ แบบ $2.3 : 1$ เป็นระบบจากว้าง (widescreen)

2.9) การดำเนินเรื่อง กับ การเขียนบทหรือรีบอร์ด

การเรียงลำดับเหตุการณ์ ในภาพยนตร์ที่ดี จะต้องจัดทำสถาบันรีบอร์ด ชี้งเราจะต้องหาข้อมูลให้ได้ว่า กล้องที่ถ่ายในแต่ละชีน มีอยู่กี่ตำแหน่ง คือ การเปลี่ยนตำแหน่งกล้อง จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง มีอยู่กี่ตำแหน่งส่วนใหญ่ ต้องมีการเปลี่ยนแปลงแสง หรือจัดไฟใหม่

2.10) การบริลลีคิง

คือการกำหนดตำแหน่งการเคลื่อนไหวของกล้อง และตัวละครในการแสดงแต่ละชีอห ให้ได้อารมณ์ของ การเล่าเรื่อง การบริลลีคิง จะแยกกำหนดเป็นชีอห เป็นชุดความคิด เมื่อนำมารวมกันแล้ว ก็จะเพิ่มพลังให้กับชีนนั้น

(3) การถ่ายทอดความหมายสู่ เสียง

นับว่า เสียง ในภาพยนตร์ เป็นองค์ประกอบสำคัญ ในปัจจุบัน ผู้สร้างต่างแข่งขันการออกแนบ และสร้างระบบเสียงในภาพยนตร์ ให้มีคุณภาพของเสียง และ มิติของเสียง ลึก เหมือนเดี่ยงจริง ทั้งนี้เพราเทคโนโลยีคิดตัด ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และมีราคาถูกลง ขณะที่คุณภาพ และความสามารถเพิ่มขึ้น จนทำให้ผู้ผลิตหลายราย ที่มีต้นทุนไม่สูงนัก ใช้วิธีนำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้กับการสร้างสรรค์ภาพยนตร์ของตนเองได้

เสียงที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ด้านอารมณ์ ที่จำเป็นต้องใส่ลงในใบในชีน ให้แก่ เสียงประกอบจาก เช่น เสียงจากสัตว์ร้อง เครื่องจักร ธรรมชาติ เสียงประกอบแผลช้ำ เช่น เสียงกligicของอาชญาคีน เสียงความแห่งการกระแส เสียงพัดต่อสู้กับ ความเหล็ก เสียงคนตี เช่น คนตีรัก-สดใส เศร้า-รันทด ความหวัง-พลังใจ ระทึก-เร้าใจ ตกใจ-เยาชวัญ ทั้งนี้ระบบเสียงที่นำมาใช้กับภาพยนตร์ จะถูกบันทึกผ่านไมโครโฟน และ จากการสร้างชีนด้วยคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะเสียงรอบทิศทาง หรือ เสียงระบบสามมิติ.

6.2 การกำกับฉาก และการกำกับการแสดง

ถึงสำคัญ ที่ทั้งผู้อำนวยการผลิต และ ผู้กำกับภาพยนตร์ จะต้องทำความเข้าใจ และตีความให้ออก คือ ฉาก และองค์ประกอบฉากในภาพยนตร์ เพราะมันเกี่ยวข้องกับ การผลิตภาพยนตร์ทั้งเรื่อง

คำว่า มีส-ออง-แซง (mise-en-scene) หมายถึงการจัดองค์ประกอบรวมในฉาก ทำให้ภาพยนตร์ดูสมจริง และสอดคล้องกับเรื่องราว และการแสดงในแต่ละฉาก การจัด และควบคุม มีส-ออง-แซง จะต้องให้มีความเหมาะสม และ สอดคล้องกับ เรื่องราว การแสดง และ ประเภทของภาพยนตร์ตัวอย่าง

มีส-ออง-แซง เป็นงานสร้างสรรค์ องค์ประกอบรวมในฉากภาพยนตร์ โดยจะเน้นความจริง เพื่อสื่ออารมณ์ ให้ผู้ชมคัดล้อมตามเนื้อหาเรื่องราวของภาพยนตร์ สรุป มีส-ออง-แซง มีความสำคัญ 4 ประการ คือ

- (1) ให้เกิดความสมจริง ระหว่างการชุมกภาพนตร์ ทำให้ผู้ชมเขื่อนและยอมรับในเหตุการณ์ที่นำเสนอในภาพ
- (2) ให้เกิดองค์ประกอบภาพที่สอดคล้องกับเรื่องราว นักแสดง เสื้อผ้า หน้า ทรงผม อุปกรณ์ประกอบฉาก ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่ประกอบเป็นฉากหลัง เพื่อให้ได้อารรถรสแห่งศิลปะของภาพยนตร์โดยแท้
- (3) การสื่อความหมายด้วยฉาก และองค์ประกอบต่างๆ ที่จัดขึ้น จะทำให้ภาพยนตร์สื่อความหมายได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- (4) เพื่อผลการตอบรับของผู้ชม เพราะ มีส-ออง-แซง มีอิทธิพล ต่อการยอมรับของผู้ชม นอกเหนือจาก นักแสดง และเรื่องราว

สรุปว่า ปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้ มีส-ออง-แซง ประสบความสำเร็จให้แก่ภาพยนตร์ มี 4 ประการ คือ ความสมจริง การจัดองค์ประกอบภาพที่ดี เหมาะสม การสื่อความหมาย และ การตอบรับจากผู้ชม

การจัดองค์ประกอบให้แก่ มีส-ออง-แซง ทำได้หลายรูปแบบ คือ รูปแบบธรรมชาติ (naturalistic) รูปแบบย้อนยุค (historical) รูปแบบร่วมสมัย (everyday) รูปแบบการละคร (theatrical) รูปแบบที่เน้นการแสดงของ (expressive) และ รูปแบบที่เน้นโครงสร้าง (constructive) ของเรื่องราวในภาพยนตร์

6.2.1 องค์ประกอบของ มีส-ออง-แซง

มีส-ออง-แซง ที่สร้างให้ภาพยนตร์ มีพัฒ มีความน่าเชื่อถือ ดึงดูดความสนใจ ผู้กำกับภาพยนตร์ ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ จะละเอียดไปได้ เพราะมันมีผลต่อ ความน่าเชื่อถือ และการยอมรับในงานกำกับการแสดงด้วย มีส-ออง-แซง มีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ การจัดฉาก และ อุปกรณ์ประกอบฉาก การกำหนดตำแหน่งการแสดง การกำหนดเสื้อผ้า การแต่งหน้า และ ทรงผมนักแสดง และ การจัดแสงภาพยนตร์

(1) ฉาก และ อุปกรณ์ประกอบฉาก

ภาพยนตร์ นำเสนอเรื่องราว ผ่านฉากต่างๆ ฉากภาพยนตร์ จึงเป็นสถานที่ที่ต้องสำรวจ เสาหາ หรือ จัดสร้าง เพื่อใช้ในการถ่ายทำภาพยนตร์ การจัดแบ่ง และ อุปกรณ์ประกอบฉาก ควรยึดหลักความเหมาะสม สอดคล้องกับเรื่อง มีความสมจริง และสื่อความหมาย ร่วมกับเหตุการณ์ในฉากนั้นของภาพยนตร์

การกำหนดคนในภาพยนตร์ เกิดจาก การที่ความหมายในบทภาพยนตร์ โดยผู้กำกับภาพยนตร์ ว่าควรใช้สถานที่ใด หรือการสร้างขึ้นใหม่ ภายในจาก จะมีอุปกรณ์ประกอบ (property หรือ props) เพื่อช่วยให้การแสดงของนักแสดง สมบทบาทยิ่งขึ้น

1.1) ประเภทของจากภาพยนตร์

จากภาพยนตร์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

- จากที่ใช้สถานที่จริง

- จากที่สร้างขึ้นใหม่ในสถานที่จริง

- จากที่สร้างขึ้นในโรงถ่าย

1.2) ประเภทของอุปกรณ์ประกอบจากภาพยนตร์

การจัดอุปกรณ์ประกอบจาก เป็นส่วนหนึ่งของ มีส-ของ-แขง มีความสำคัญไม่แพ้จาก อุปกรณ์ประกอบจาก แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- อุปกรณ์ประกอบจาก ที่สอดคล้องกับเรื่องราวภาพยนตร์ (instrumental porps)

- อุปกรณ์ประกอบจาก ที่สื่อความหมายให้แก่ภาพยนตร์ (metaphorical porps)

- อุปกรณ์ประกอบจาก ที่เป็นสื่อสารท่อนกัมณธรรม (cultural props)

- อุปกรณ์ประกอบจาก ที่เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาในภาพยนตร์ (contextualized props)

(2) ตำแหน่งการแสดง

ในแต่ละจากการแสดง จะมีการกำหนดตำแหน่งการแสดง หรือ บล็อกกิ้งให้กับนักแสดง เพื่อให้การแสดง มีความสอดคล้องของคู่ประกอบอื่นๆ ในจากเดียวกัน

การกำหนดตำแหน่งการแสดง หรือ บล็อกกิ้ง มีหลักการสำคัญ 5 ข้อ คือ

2.1) ต้องให้สอดคล้องกับ บุคลิกดักษณ์ของตัวละคร (character)

นักแสดงจะต้องคึกคัก บอบบางของตัวละครในเรื่อง มาเป็นอย่างดี และจะต้องให้สอดคล้องกับเรื่องราว ด้วย ทั้งลีหน้า ท่าทาง และคำพูด

2.2) ต้องให้สอดคล้องกับ ความสามารถในการแสดงของนักแสดง (audition)

เป็นสิ่งที่ผู้กำกับภาพยนตร์ ต้องเรียนรู้ความสามารถของนักแสดงด้วย ว่ามีความสามารถทางด้านใดตอบ ด้วยคำพูด ท่าทาง ความสามารถส่วนบุบบุพต ได้สมควร บูรุ ร้องให้ เก็บกอด ตกใจ สรุปเก็คิอ นักแสดงแต่ละคน จะมีรูปแบบ (styled acting) ทางการแสดงที่แตกต่างกัน จึงต้องคัดเลือก (casting) ให้เหมาะสม

2.3) ต้องให้สอดคล้องกับ การแสดงสีหน้า และ น้ำเสียง ของนักแสดง

ทำให้โดยกำหนดขนาดภาพใกล้ (close up) เพื่อแสดงสีหน้า และแ渭ตา กำหนดพิธีทางการของของสายตา (eye contact) แทนหรือเสริมบทพูด เพราะต้องสื่อให้เห็นอารมณ์ ความรู้สึก และต้องให้มีความต่อเนื่องในการของของสายตา ในแต่ละชื่อท

2.4) ต้องให้สอดคล้องกับ จังหวะการแสดง (beat of acting)

จังหวะการแสดงก็เหมือนกับ จังหวะของคนตระผู้กำกับภาพยนตร์ กับ นักแสดง ต้องร่วมกันกำหนดจังหวะการแสดง ในแต่ละช่วงให้เหมาะสม ไม่ร้า หรือ เร็ว หรือ รุกราน จนเกินพอตี่ การกำหนดตำแหน่งการแสดง จะใช้จังหวะการแสดง ควบคุมพิธีทางการการแสดงนักแสดง เช่น นางเอก เตินเข้ามานั่งร้องให้ในห้องนอน แบ่งเป็น 3 จังหวะ คือ หนึ่ง เปิดประตู เข้ามาในห้องนอน ตัวยกความรู้สึกของจากหนีความวุ่นวาย มาหามุ่งมองส่วนตัวสอง เตินมาซึ่งที่เดียง ตัวยกความรู้สึกผ่อนคลายจากความตึงเครียด และ สาม มองไปที่รูปถ่ายในกรอบที่ตั้งข้างเดียง เป็นรูปพระเอกถ่ายกับนางเอก ทำให้นางเอกรู้สึกคิดถึงพระเอก จนต้องร้องให้ เพราะพระเอกตายจากไป ทิ้งให้นางเอกเชิญปัญหาแต่เพียงผู้เดียว

ทั้งสามจังหวะ นักแสดงต้องแสดงโดยค่อยๆ รู้สึกความอารมณ์แต่ละจังหวะ ไม่ควรแสดงแบบรุ่มร่าก่อนกว่าจะจังหวะนี้แล้วต่อไปเป็นจังหวะอะไร แต่ต้องแสดงให้เหมือนตัวละคร (สวนบท เป็น... มีเช่นเดียวกัน...) ที่ค่อยๆ รู้สึก ที่ละจังหวะตามธรรมชาติ

การกำหนดจังหวะการแสดง แต่ละจังหวะ จะต้องสอดคล้อง และ สัมพันธ์กับ ชื่อที่ต่อเนื่องกันด้วย เพราะแต่ละชื่อที่อาจมีขนาดภาพที่แตกต่างกัน ซึ่งจะมีผลต่อมุมกดดอง และตำแหน่งนักแสดงตัวอย่าง เช่น ตำแหน่งที่แสดง กับ ชื่อที่มุมกว้าง จังหวะการแสดงของชื่อที่ต่อเนื่อง จะต้องให้ต่อเนื่องกันด้วย ทั้งนี้ ต้องขึ้นอยู่กับการฝึกซ้อมกล้อง ก่อนถ่ายจริง

2.5) ต้องสอดคล้องกับ เทคนิคการนำเสนอภาพยนตร์

โดยเฉพาะการตัดต่อภาพ โดยใช้เทคนิคพิเศษเข้าช่วย (computer graphics) หรือ การใช้มุมกล้อง การเคลื่อนกล้อง จะเป็นปัจจัยกำหนดให้ การกำหนดตำแหน่งการแสดง ปรับเปลี่ยนไปให้เข้ากับเทคนิคพิเศษตั้งแต่ต่ำ เช่น การถ่ายแยกชั้น เหางestation ต้องกำหนดตำแหน่งนักแสดง ให้ด้อยอยู่กลางฉากอยู่ส่วนกลาง

(3) เดือปั๊ ใบหน้า ทรงผม ของนักแสดง

การกำหนดเดือปั๊ การแต่งหน้า และ ทรงผมให้แก่นักแสดง ควรเข้ากับบุคลิกด้วยความของตัวละคร และ เหมาะสมกับบทบาทการแสดงในฉาบนั้นๆ ด้วย

เครื่องแต่งกายนักแสดง ที่เน้นการออกแบบให้มีลักษณะเฉพาะ เพื่อให้เข้ากับแนวโน้มทางภาพยนตร์ หรือ เป็นไปตามจินตนาการของผู้กำกับภาพยนตร์ เรียกว่า คอสตูม (costume) ส่วนเดือปั๊นักแสดงทั่วไป ที่ส่วนใหญ่

ให้คุณสมาริง ไม่เน้นการของแบบ เช่น ชุดเครื่องแบบต่างๆ เรียกว่า วอร์ครีบ (wardrobe)

การแต่งหน้านักแสดง (make up) ถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของ มีส-ออง-แซง ที่ผู้กำกับจาก และ ผู้มีหน้าที่คุ้ด เลือกผ้า หน้าผม นักแสดง จะต้องจัดแต่งให้เรียบร้อย ทั้งก่อน และระหว่างเข้าฉากการแสดง ถ้าเห็นว่า มีข้อบกพร่อง ก็อาจสั่งคัดแทนผู้กำกับ ได้ระหว่างการแสดง

การคัดเลือกเดือด การแต่งหน้า และการกำหนดทรงผมนักแสดง มีหลักการพื้นฐาน 3 ข้อ คือ ต้องให้ สอดคล้องกับ เรื่องราวในภาพยนตร์ (support scene realism) ต้องให้สอดคล้องกับบุคลิกลักษณะของตัวละคร (character highlights) เพื่อให้ตัวละครโดดเด่น มีพลัง และ ต้องให้สอดคล้องกับหลักการเล่าเรื่องด้วยภาพ (narrative marker) เช่น เรื่องราวของ บุญชู ผู้ชายเหนื่อยๆ ให้แต่งกายสุภาพแบบดูเชย เป็นต้น

(4) การจัดแสง

การจัดแสงในแต่ละฉากของภาพยนตร์ ควรเน้นความสมาริงเป็นสำคัญ และ สามารถสื่ออารมณ์ ให้ สอดคล้องกับเนื้อหาในภาพยนตร์ด้วย

การจัดแสงในภาพยนตร์ มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อภาพยนตร์ ดังนี้

4.1) การจัดแสง เดียนแบบธรรมชาติ ทำให้สื่ออารมณ์ให้คุณสมาริง

4.2) การจัดแสง เพื่อสื่อความหมายซ่อนเร้น หรือແປນัย

เช่น การให้แสงต่ำ (low key) การสร้างแสงระยิบระยัง การจัดแสงให้มีเงา การจัดแสงเข้มบันใบหน้า ด้านเดียว ล้วนสร้างความหมายซ่อนเร้นทั้งด้าน

4.3) การจัดแสง เพื่อบ่งบอกแนวของภาพยนตร์

พิล์มนักร์ แสดงถึงด้านมืดของตัวละคร บรรยายกาศจะดูมีสีสัน ภาพเงาทำมีแสงริมขอบร่าง สื่อถึงอารมณ์ ขัดแย้ง ลึกลับ

4.4) การจัดแสง เพื่อเร้าใจผู้ชม

คำนึงถึงแหล่งที่มาของแสง แล้วจัดแสงให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ ช่วยเน้นความรู้สึก สมาริง และความ น่าเชื่อถือในเหตุการณ์ เช่น การจัดแสงสีส้มแดง บนใบหน้า แทนแสงเทียนไฟ

4.5) การจัดแสง ช่วยเสริมการเล่าเรื่องภาพยนตร์

โดยการจัดวางแผน แล้วทิศทางของแหล่งแสง ประกอบการเล่าเรื่อง และเรื่องที่เล่า ถูกเล่าโดยมุมมอง ของใคร เกtaide สถานที่ใด จะเป็นปัจจัยในการจัดแสง ที่จะช่วยเสริมให้การเล่าเรื่องของภาพยนตร์ สมาริง น่าติดตาม

6.2.2 การกำกับการแสดง

(1) ความหมายของการแสดง

ศิลปะการแสดง (performing arts) คือ การแสดงของชี้ງอารมณ์ ความรู้สึกและเรื่องราวต่างๆ ประกอบด้วยคนหรือ นาฏศิลป์ และการแสดงประเภทต่างๆ สำหรับความหมายของศิลปะการแสดง อะリストเติล (Aristotle) นักปรัชญาชาวกรีกให้ความหมายไว้ว่า “ศิลปะการแสดง คือ การเดินแบบธรรมชาติ” และ ถือ ตลอดกาล ให้ความหมายไว้ว่า “ศิลปะการแสดง เป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งระหว่างมนุษย์ ด้วยการใช้คำพูดถ่ายทอดความคิด และศิลปะของการแสดงของทางอารมณ์ความรู้สึก”

การแสดง เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร ผู้แสดง ต้องสามารถสื่อสารได้ อย่างมีชีวิต ต้องรู้สึก ในบทบาทการแสดง หากการแสดงเป็นเพียงการแสดงรำแก้รำ แต่เพียงให้คุณเมื่อนจริงผู้ชมก็จะสังเกตเห็น ข้อบกพร่องเหล่านี้ได้

ผู้แสดงมีหน้าที่ในการควบคุมร่างกาย จิตใจ น้ำเสียง อารมณ์ความรู้สึกตัวบุคคลนั้น อย่างมีชีวิต ต้องรู้สึก ที่ตนเองกระทำอย่างจริงใจ นอกเหนือนั้นผู้แสดงต้องจำบท คำพูด ต้องศึกษาถึงบุคลิกตัวละครนั้น โดยทิ้งบุคลิก ความเป็นตนของตัวละครที่ส่วนบท เพื่อให้สมกับกลุ่มกันไปกับการแสดงของตัวละครอื่น

การแสดงจึงคล้ายกับ "การเล่นสมมติ" เป็นความเพลิดเพลิน ที่มนุษย์ทุกคนเล่นมาตั้งแต่วัยเด็ก ประสบการณ์ เอ่นนี้ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ในขณะที่ มนุษย์ยังมีจิตสำนึกรัก แต่การแสดงรำเหล่านี้ เป็นส่วนหนึ่ง ที่สามารถนำมาใช้ เพื่อประเมินผลของความเป็นนักแสดงได้ เพราะศิลปะการแสดง เป็นผลิตผลที่เกิดจากความคิด สร้างสรรค์ของ ศิลปินนักแสดง

สิ่งที่ติดตามมาในความเป็นศิลปะ ก็คือ ความคิด ทัศนคติ ศิลปินนักแสดง สร้างขึ้นมาด้วยอารมณ์ ความรู้สึก จากจินตนาการ บางครั้งเป็นความกดดันอย่างรุนแรง ด้วยความเจ็บแ痛 ความทุกข์ยาก ความอ่อนตัว ผลงานการแสดง จึงมีไว้การแสดงออกด้านความสุข ความสมหวัง และ ความเข้มข้น แห่งนั้น หากแต่ เป็นความรู้สึก ที่ขัดขืนจากภายในที่ทรงพลัง รุนแรง ปะยครั้ง ที่งานแสดง งานศิลปะเหล่านี้ มีอิทธิพลอย่างมาก อย่างน่าทึ่ง สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ชม ผู้แสดงงานศิลปะเหล่านี้ได้ และงานศิลปะบางอย่าง ได้สร้างจิตสำนึกรักที่ดีและไม่ดีได้

(2) คุณสมบัติของนักแสดง^[1]

ผู้แสดง เป็นผู้ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ชีวิต ความรู้สึก ของผู้ชม เรื่องราวและบทบาทการ แสดง จะประทับใจผู้ชมไปอย่างยาวนาน จนจากตายเป็นประวัติศาสตร์ นักแสดงจึงกลายเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ชม

¹ เรียบเรียงจาก รองศาสตราจารย์ บรรจง โภศดลวัฒน์. "ปฐมนิเทศศิลปะการแสดง." บทความศิลปะ. ชื่อเรื่อง: ARTgazine Articles (ความรู้ในบริบทแห่งศิลปะ) วันเผยแพร่: 15 ธันวาคม 2550. URL: วันสืบค้น: 5 กันยายน 2553.

มากที่สุด ตั้งนั้น การสร้างภาพบูรณาการในแหล่งเรียนรู้ การทันหา หัดเลือกผู้แสดง จึงต้องพิธีพิธีให้เหมาะสมกับบุคลิกของตัวละครมากที่สุด คุณสมบัติที่ต้องนักแสดง ควรประกอบด้วย

2.1) ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง

นักแสดง ต้องใช้ร่างกาย และ เสียง เป็นอุปกรณ์ที่ติดตัวมา ตั้งแต่เกิดเป็นเครื่องมือในการนำเสนองานศิลปะต่อผู้ชม ในขณะที่ศิลปะแขนงอื่น เช่น นักดนตรี จิตรกร ประดิษฐา ฯ ที่มีเครื่องดนตรี สี ฟูกัน ผ้าใบ เครื่องแกะสลัก เป็นอุปกรณ์ในการทำงาน ในฐานะศิลปินผู้แสดง จึงควรหมั่นฝึกฝนตนเอง ให้มีสุขภาพด้านน้ำย สมบูรณ์แข็งแรง พุ่งของการเสียงที่ถูกต้อง สามารถนำไปใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับจิตรกร ที่จะต้องมีฟูกันที่ดี หมั่นทำความสะอาดให้พร้อมที่จะทำงานตลอดเวลา

การมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง หมายถึง ความสามารถในการควบคุมการใช้ร่างกายทุกด้าน ให้ทำงานได้ตามความต้องการ รู้จักผ่อนคลาย ไม่รู้สึกเกร็งจนทำให้เกิดความเครียด อันเป็นเหตุน้ำไปสู่การแสดงที่ขาดหายไป ประหน่าได้ ผู้แสดงต้องใช้สติปัญญา ศึกษาบทบาทการแสดง มีสما�ิกับการแสดง มีความทรงจำในเรื่องของการใช้อารมณ์ความรู้สึก อาชีวะของผู้แสดง คือความสามารถในการปรับสภาพของตนเอง ให้เข้ากับบุคลิกลักษณะของตัวละครที่ตนสมควร และสามารถถ่ายทอดบทนั้น ออกมาน่าสนใจของผู้ชมได้ ตามที่ต้องการ ร่างกาย เสียง พื้นอารมณ์ จิตใจ เป็นเรื่องความสามารถ ที่ได้ใช้ตนเองอย่างเหมาะสม

2.2) พรสวรรค์ทางการแสดง

พรสวรรค์ทางการแสดง จะช่วยส่งผล หรือ เนรมิตผลงาน ให้ดูเด่นพิเศษมากกว่าบุคคลอื่น แม้พรสวรรค์ เป็นสิ่งที่มีมาแต่กำเนิด คล้ายมรดกตกทอดที่ได้รับมาจากบรรพบุรุษ แต่ผู้แสดงควรมีความสำนึกรู้คอดเวลาว่า คำรีบเร้า คำสร้างสรรค์ ไม่ควรได้รับเพื่อความได้เปรียบจากพรสวรรค์ที่ตนเองมีคนเองเป็น แต่ควรได้รับจาก การรับรู้ถึงคุณค่า และ รู้จักใช้ให้เป็นประโยชน์ จว่าไปแล้ว พรสวรรค์ เปรียบเหมือน อัญมณีที่งดงามภายในตัวเอง ผู้ที่รู้คุณค่า ก็คือ การรู้จักเจียระไน ตกแต่ง (ลีลา อารมณ์ ความรู้สึก) ให้เข้ากับเรื่องราว หรือ เครื่องประดับ (บทที่รับมาแสดง) ซึ่งจะยิ่งเพิ่มรักมีให้เปล่งปลั่ง งดงามเพิ่มขึ้นเป็นเท่าทวีคูณ

คุณสมบัติของการมีพรสวรรค์ ประการแรก คือ รู้จักใช้จินตนาการ เนื่องจากนักแสดงต้องเป็นคนที่มีประสบการณ์ รู้จักชีวิต ผ่านร้อนผ่านหนาวอย่างผู้รับรู้ และรู้สึกกับสภาพสิ่งแวดล้อม ผู้แสดงต้องเข้าถึงความรู้สึก นึกคิดนี้ ทั้งตอนเดียว และผู้อื่น ขณะเดียวกัน ยังสามารถถ่ายทอดความรู้สึกเหล่านี้ ออกมาได้อย่างมีจินตนาการ

ผู้แสดงจะต้องมีไหวพริบ ปฏิภาณ รับรู้ความรู้สึกได้อย่างฉับไว มีความละเอียดอ่อน และ มีเหตุมีผลในการทำงาน ในขณะเดียวกัน ต้องมีความคิด และ สามารถทำงานได้อย่างสร้างสรรค์ มีความเข้าใจในเรื่องของสุนทรียศาสตร์ รู้จักการควบคุมจังหวะ ลีลา การเคลื่อนไหว การแสดงออกอย่างเหมาะสม ที่สำคัญคือ การสร้างจุดเด่น ให้เป็นแม่เหล็กดึงดูดผู้ชม มีความสามารถที่จะเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึก ได้ลำดับมากกว่าผู้อื่น นักแสดงที่ดี

ท้องรู้จักตึงเข้าพรสวรรค์มาใช้ให้คลอกเวลา

2.3) การมีระเบียบวินัย และ พลังในการทำงาน

การมีระเบียบวินัย คือ รู้จักหน้าที่ ความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเอง หมู่คณะและสังคม ชัยพากเพียร หมั่นฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ และรู้จักการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง แม้จะเป็นผู้มีความสามารถ มีพรสวรรค์ที่ดี อย่างไรก็ตาม แต่หากขาดระเบียบวินัย ก็จะทำงานประสานร่วมมือกับผู้อื่นลำบาก การแสดงในภาพยนตร์หรือทัศน์ และ ละคร เป็นงานที่จะต้องสัมพันธ์กับ ผู้ร่วมงานอื่นอยู่ตลอดเวลา และทำงานร่วมกันเป็นหนึ่งเดียว เพราะฉะนั้น จึงควรอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด ซึ่งจะช่วยให้ทำงานได้อย่างไม่สуетดุ หรือเกิดความเสียหายได้

ขณะเดียวกันผู้แสดง ควรเป็นผู้มี "พลัง" ในการทำงาน มีความพร้อมทั้งพังกาย พลังใจ เช้มแข็ง เต็มที่สุด ที่จะอุทิศตนให้กับงานศิลปะการแสดง เรียกร้องให้ผู้แสดงพร้อมจะทำงานอย่างทุ่มเท จริงจัง ต้องรู้จักพัฒนา มี ความตั้งใจจริงที่จะฟันฝ่าอุปสรรค และฝึกฝนตนเองทั้งทางกายและจิตวิญญาณ

2.4) มีความเข้าใจในงานศิลปะ

นักแสดงที่ดี ควรเป็นผู้ที่มีพื้นความรู้ด้านศิลปะ มีรสนิยมดี มีความรู้รอบตัว มีความเข้าใจในศิลปะการแสดง มีความรู้ในเรื่องงานประพันธ์ คนตระ นาฏกรรมและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องวัฒนธรรม มีความเข้าใจ ความสามารถ ใน การตีความและแปลความหมายบทภาพยนตร์ จากเรื่องราวบุคลิกของตัวละครของมาได้อย่างถูกต้อง และ แสดงออกอย่างมีจินตนาการ ซึ่งผู้แสดง ต้องเข้าใจเรื่องราว อารมณ์ การกระทำนั้นๆ อย่างลึกซึ้ง เพราะ ผู้แสดง จะเป็นผู้ที่ถ่ายทอดการแสดงทั้งหมด ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานมีความต่อเนื่อง และได้อารมณ์สอดคล้อง สัมพันธ์ไปกับบทภาพยนตร์

2.5) มีความศรัทธา เขื่อมั่นในการแสดง

นักแสดงที่ดี ต้องศรัทธาในวิชาชีพ และ มีใจรักในงานแสดง คือ มีจิตสำนึกที่ดีต่ออาชีพการแสดง ความมี ความพร้อมที่จะทำงาน พร้อมที่จะทดลองค้นหาสิ่งใหม่เพื่อความเป็นเลิศในผลงาน และพร้อมที่จะอุทิศตนทำงาน อย่างทุ่มเท ให้กับสิ่งที่ตนรัก และผู้แสดงควรเป็นผู้มองเห็นเข้าใจคุณค่าในงานสร้างสรรค์อย่างมีอุดมการณ์

ไม่ว่านักแสดงจะมีความสามารถทางการแสดงสักเพียงใด หากขาดความศรัทธา ความเชื่อมั่น และไม่มีใจรัก ในงานแสดงแล้ว ก็จะไม่สามารถถ่ายทอดผลงานออกมาได้ การแสดงร่วงແกล้ำงทำ จะไม่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือ นอกจากจะทำให้ขาดความเชื่อมั่นแล้ว ผู้แสดงไม่สามารถหลอกตัวเองและผู้ชมได้อีกด้วย

ขอบเขตงานการกำกับการแสดง ขึ้นอยู่กับแนว และ เนื้อเรื่องในภาพยนตร์ ที่สร้าง เช่น ^[2]

-เทคนิคการแสดงทั่วไป

² หลักสูตรจาก โรงเรียนการแสดงสารนันทน์ <http://www.soranan.com>

-การแสดงส่วนบทเป็น

-เทคนิคการแสดงภาพยนต์

-គិរូបីដៃការណ៍

-เทคนิคการใช้เตียงและการใช้ស្មានីនូងខ្សោយ

-การกำกับភាព និង កំកាបការណ៍

-ពិភីករ-ការណ៍

-ការប្រកប និង គិតចិត្តខេដបេកទី

-ការកំកាបគិរូបី និង ការប៊ូនកុំពេទវិថីផាគិណ៍

-ការឱ្យការណ៍ និងការរាយការណ៍

-ការឱ្យការណ៍ និង ការប៊ូនកុំពេទវិថីផាគិណ៍

6.2.3 การកំកាបແសែង

ការកំកាបແសែង គឺ ជួយ ដែលមានគ័រប្រកបតាមតម្លៃ និងការកំកាបជាអង់គ្លេស ដើម្បីបង្កើតការរាយការណ៍ និងការរាយការណ៍ និងការប៊ូនកុំពេទវិថីផាគិណ៍ ដែលមានគ័រប្រកបតាមតម្លៃ និងការកំកាបជាអង់គ្លេស ដើម្បីបង្កើតការរាយការណ៍ និងការរាយការណ៍ និងការប៊ូនកុំពេទវិថីផាគិណ៍ គឺ

(1) ចំណាំប្រកបការរាយការណ៍នៃការរាយការណ៍

-ស្នើសុំការណ៍ និងការរាយការណ៍

-ស្នើសុំការណ៍ និងការរាយការណ៍

-ធានាបានការណ៍ និងការរាយការណ៍

-ធានាបានការណ៍ និងការរាយការណ៍

(2) តាមដាននៃការណ៍ និងការរាយការណ៍

-បង្ហាញ និងការណ៍ និងការរាយការណ៍

-តាមដាននៃការណ៍ និងការរាយការណ៍ និងការប៊ូនកុំពេទវិថីផាគិណ៍ គឺ ដែលមានគ័រប្រកបតាមតម្លៃ និងការកំកាបជាអង់គ្លេស ដើម្បីបង្កើតការរាយការណ៍ និងការរាយការណ៍ និងការប៊ូនកុំពេទវិថីផាគិណ៍ គឺ

(3) ការណ៍ និងការរាយការណ៍

-តាមដាននៃការណ៍ និងការរាយការណ៍

-ทิศทางของแสง

-สีของแสง

-การส่องผ่านของแสง

(4) การวัดแสง

-ดัชนีแสงสะท้อน

-ดัชนีแสงคงกระพัน

(5) หลักและวิธีการจัดแสง

5.1) การจัดแสงไปยังนักแสดง และ ฉาก

-แสงหลัก (key light)

-แสงเติม (fill light)

-แสงส่องหลัง (back light) ประกอบด้วย แสงส่องผสม ส่องไฟหลัง

-แสงส่องฉาก

5.2) ไฟถ่ายทำ

-ไฟอาร์ค (carbon arc)

-ไฟไฮโดรเจน (quartz-halogen)

-ไฟ HMI ใช้ถ่ายทำกลางคืนให้เป็นกลางวัน

-ไฟทังสเตน (tungsten) ใช้ถ่ายภาพบุคคล

(6) การเตรียมสถานที่ในการจัดแสง

-ศึกษาจากบทภาพยนตร์

-เลือกสถานที่ ในการจัดวางตำแหน่งไฟ และ แหล่งกำเนิดแสง โดยคำนึงถึง ความสมดุลของแสงบนวัตถุ ที่เคลื่อนที่ และวัตถุที่อยู่นิ่ง และ ความต่อเนื่องของแสง

6.3 การอำนวยการสร้าง

การอำนวยการสร้าง เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการสร้าง ที่จะงานโดยนายการผลิตภาพยนตร์ ให้ได้แนวภาพญตร์ที่ต้องการ และปฏิบัติงานผลิตเป็นไปตามแผนงานการสร้าง และบประมาณที่วางไว้ ในกำหนดเวลา ที่เหมาะสม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนก่อนการสร้าง ขั้นตอนระหว่างงานสร้าง และขั้นตอนหลังการถ่ายทำ

6.3.1 ขั้นตอนก่อนการถ่ายทำ

(1) การแยกบทภาพยนตร์

บทภาพยนตร์ (screenplay script) ที่ได้จากผู้เขียนบท จำเป็นต้องนำมาตีความให้เป็นภาษาภาพยนตร์ ตีความหมายของฉาก ให้เป็นเรื่องเล่าที่มีความหมาย น่าสนใจติดตาม และออกแบบงานสร้าง ที่เร้าอารมณ์คนดู มีภาระงาน พอกเป็นสังเขป ดังนี้

- แยกบทให้เป็น ตอน (sequence) ฉาก (scene) ช็อต (shot) หรือ 컷 (cut)
- กำหนด และเลือก ดาวา ผู้แสดงประกอบ ทั้งมีบทพูด และไม่มีบทพูด
- กำหนด ฉาก อุปกรณ์ประกอบฉาก เลือผ้า ใบหน้า ทรงผม นักแสดง
- กำหนดสถานที่ถ่ายทำ ทั้งภายในห้องสตูดิโอ (indoor) และสถานที่จริง (outdoor, location) เวลา กลางวัน-เข้า-บ่าย-เย็น กลางคืน จำนวนคิวแสดง
- จัดหา จัดซื้อ จัดจ้าง เกี่ยวกับ เครื่องมือการถ่ายทำ กล้อง ขากรอง เลนซ์ เครื่องวัสดุแสง อุปกรณ์ทำ effect เครื่องเสียง เครื่องบันไฟฯ
- จัดทำ แจก เอกสารรายละเอียด สำหรับทีมงานทั้งกองถ่าย

(2) การจัดตารางการถ่ายทำ

ตารางถ่ายทำภาพยนตร์ มาจากบทถ่ายทำ (shooting script) ที่ผู้กำกับ และทีมงาน ร่วมกันเขียนขึ้น โดยการตีความจากบทแสดง (screenplay) ให้เป็นภาษาภาพยนตร์ และให่ง่ายต่อการกำกับ ตารางการถ่ายทำ ผู้กำกับ อาจอนุมานให้ผู้ช่วยผู้กำกับคนที่ 1 เป็นผู้จัดทำ โดยกำหนดรายละเอียด ดังนี้

- กำหนดสถานที่ถ่ายทำ และ การเคลื่อนย้ายสถานที่ถ่ายทำ
- ความต่อเนื่องของการแสดง การนัดหมายดาวา ผู้แสดงประกอบ
- ความต่อเนื่องของเรื่องราว
- การบริหารคน จัดคนให้เพียงพอ

- ฉากรถ่ายทำ และการวางแผน จัดฉาก
- การบริหารเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ จัดให้เพียงพอ
- การบริหารเวลาในการไป กลับ ย้าย สถานที่ของแต่ละฉาก
- การบริหารความเสี่ยง และ อุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้น
- บรรยายของจากในเรื่อง (เข้า กลางวัน เย็น กลางคืน)

(3) การวางแผนบประมาณ

คือ การบริหาร งบประมาณ ระยะเวลาถ่ายทำ และ ผลสำเร็จของงาน ได้มีประสิทธิภาพ และได้คุณภาพ ของงาน หรือ ตัวภาพยนตร์ จะต้องมีการวางแผนบประมาณ เป็นอย่างดี คือ

- ประมาณการค่าใช้จ่าย ต่างๆ ให้ลงตัว พอดีกับงบประมาณที่ตั้งไว้ เช่น ค่าบทประพันธ์ ค่าบทกวاف มนตร์ ค่าตอบแทนฝ่ายอำนวยการและจัดสร้าง ค่าตอบแทนผู้แสดง ฝ่ายการแสดง ค่าเช่าสถานที่ถ่ายทำ เครื่อง แต่งกาย ค่าใช้จ่ายของฝ่ายตกแต่งและเทคนิคพิเศษ ฝ่ายภาพ-กล้องและอุปกรณ์ ฝ่ายจัดแสงและแรงงานจัดแสง ฝ่ายเสียงและแรงงาน งบสังคีการ อาหารและเครื่องดื่ม

- ค่าใช้จ่ายในห้องแล็บ เช่น ค่าถ่าย ขัด ตัดต่อ พิล์ม (ถ้ามี) ค่าตัดต่อภาพ เสียง ค่าพิมพ์พิล์มเงอร์กพรินต์ พิล์มตันฉบับ ค่าจัดทำแผ่นชีด ฯลฯ

(4) การคัดเลือกผู้แสดง

เป็นหน้าที่ของผู้กำกับ จะคัดเลือกตามปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ คือ

- บุคลิก ภูริ่ง หน้าตา (ตัวจริง, ตัวแทน)
- อุปนิสัย
- ความน่าเชื่อถือ ชื่อสกุล จริงใจ

(5) การเลือกโรงถ่ายทำ

โดยมีเงื่อนไขต่างๆ พอนำมาเป็นข้อพิจารณาได้ดังนี้

- ขนาดพื้นที่ที่เหมาะสม
- ความสะดวกในการเดินทาง ไป กลับ
- คุณสมบัติในการเก็บเสียง
- ความสะดวกในการเข้า ออก
- สภาพโรงถ่าย และอุปกรณ์พร้อมใช้งาน

(6) การเลือกสถานที่ถ่ายทำ

- ก็อาศัยเงื่อนไขและปัจจัยต่างๆ คล้ายกับ การเลือกโรงถ่ายทำ คือ
  - เป็นสถานที่ ที่สอดคล้องกับเรื่องราวในบท
  - มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในรีบิตประจำวัน สำหรับทีมงาน
  - มีเดียงรบกวนน้อย หรือไม่มีเลย
  - เจ้าหน้าและประชาชนในท้องที่ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
  - อยู่ในช่วงที่สภาพดินฟ้าอากาศ เอื้ออำนวย
  - ค่าเช่าไม่แพงจนเกินไป
  - เดินทางไปมาสะดวก และมีความปลอดภัย

(7) การเลือกสถานที่ถ่ายทำต่างประเทศ

ดูจากปัจจัยต่างๆ เหล่านี้

- เจ้าหน้าที่รัฐ ให้ความร่วมมือดี
- คุณภาพโรงถ่าย และ ความชำนาญของทีมงานถ่ายทำ
- ที่พัก และ อาหาร สะดวก
- ความร่วมมือ จากกลุ่มสหพันธ์สมาคมภาพยนตร์ท้องถิ่น
- องค์ประกอบ แหล่งสนับสนุนของสถานที่ ทั้งภายในและภายนอก
- การคมนาคม
- กฎระเบียบทางศุลกากร และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การลออกยาสีต่างๆ
- สภาพดินฟ้า อากาศ
- อุปกรณ์การถ่ายทำในท้องถิ่น

(8) การพิจารณาเลือกทีมงานการสร้าง

ผู้กำกับภาพยนตร์ จะพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ คือ

- ความรู้ความสามารถ แหล่งสนับสนุน ตลอดจน วิสัยทัศน์
- ความเขี่ยงขาน หรือความถนัด

-อุปนิสัย ข้อบากดี ดุณธรรม

-ค่าตอบแทน

(9) การเลือกอุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทำ

ขึ้นอยู่กับว่า จะถ่ายทำจากกล้องพิล์ม หรือกล้องวิดีโอด้วย ต้องเลือกอุปกรณ์ประกอบที่เหมาะสม แต่โดยพื้นฐานแล้ว พิล์ม กับ วิดีโอด้วย มีความแตกต่าง เนื่องจากเทคโนโลยีทางด้านนี้ ไม่สามารถทดแทนกันได้ คือ พิล์ม กับ ไฟล์ภาพ มีวิธีการจัดการที่แตกต่างกัน และค่าใช้จ่ายก็แตกต่างกันไปด้วย

6.3.2 ขั้นตอนระหว่างการถ่ายทำ

ขั้นตอนนี้ จะวันงานตามตารางนัดหมายการถ่ายทำ หรือ shooting schedule table ตารางนัดหมายการถ่ายทำ ถือเป็น บทกำกับที่มีงานทุกคน แม้กระทั่งทีมงานบริหารด้วย ที่ต้องเข้าประจำหน้าที่ของตนเอง ตามวัน เวลา และ สถานที่ อย่างเคร่งครัด เมื่อถึงวันจริง ก็จะทราบว่าต้องไปไหน ทำอะไร ที่ไหน ตามที่กำหนดไว้ ให้ถูกต้อง แม่นยำ ไม่สูญเสียเวลา ไม่สูญเสียเงิน ไม่สูญเสียคน ไม่สามารถทำงานได้ เพราะพื้นที่ทุกที่ ล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เช่น ห้องน้ำ ห้องนอน ห้องครัว ห้องน้ำ ห้องนอน ห้องครัว เป็นต้น ที่ต้องรู้จักกัน การถ่ายทำ ทั้งวัสดุ อุปกรณ์ การนัดหมาย หน้าที่ แนวทางปฏิบัติ พอดังนี้

(1) การนัดหมายผู้แสดง และ ทีมงาน ตามเอกสาร shooting call

(2) ประชุมทีมงาน เพื่อรับรู้ และเข้าใจลำดับงาน การติดตามงาน การวางแผนงานล่วงหน้า

(3) การยกกองถ่าย-เคลื่อนย้ายกองถ่าย

(4) ปฏิบัติงานถ่ายทำประจำวัน

4.1) ทีมงานแต่ละฝ่ายในกองถ่าย ประกอบด้วย

-ทีมจัดฉาก (setting & props master) การจัดวาง การโยกย้าย สลับฉลาก

-ทีมถ่ายภาพ จัดเตรียมอุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับการถ่ายภาพ ได้แก่ film, slate, camera, lens, tripod, battery, dolly, crane, reflex, tap, grip, gaffer

-นักแสดง และ ผู้แสดงแทน (stand-in) ตาราง นักแสดงนำ นักแสดงสมทบ นักแสดงประกอบฉาก

-ทีมบันทึกเสียง ประกอบด้วย ผู้บันทึกเสียง (mixer) ผู้ถือไมค์ (boom man) ผู้ถือสายไฟ (cable man)

-ทีมจัดการ หรือ ผู้จัดการกองถ่าย (unit manager) ประกอบด้วย อาหารเครื่องดื่ม ที่พัก รถศูนย์เบิกจ่าย ประสานงาน ติดต่อ สอบถาม ยืนยัน ยกเดิก

-ทีมแต่งตัวและแต่งหน้า (wardrobe & make-up) ได้แก่ แต่งตัวผู้แสดง แต่งหน้าผู้แสดง ตกแต่งพิเศษ (special effect make-up)

4.2) การทำงานร่วมกันของทีมงานในกองถ่าย

- ตรวจสอบความเรียบร้อยก่อนถ่ายจริง ข้อมูลล้อง การเคลื่อนกล้อง ตรวจสอบคุณภาพของเฟรมภาพ
- การซักซ้อมการกำกับของผู้กำกับ และผู้ช่วยผู้กำกับฝ่ายต่างๆ ผู้กำกับการแสดง ผู้กำกับแสง ผู้กำกับเสียง ผู้กำกับความต่อเนื่อง
- การซ้อม action, cut, take (ถ่ายใหม่) wrap (ปิดกล้อง)
- การเข้ารับผู้กำกับ ฝ่ายเดียว “เทบเดิน” ฝ่ายถ่ายภาพ “กล้องเดิน” ยิงสดต่อ ผู้กำกับ “แอ็กชัน” และ “คัด” ไปยังผู้แสดง
- การควบคุมความต่อเนื่อง (continuity) ในแอ็กชันผู้แสดง (หน้าที่ผู้กำกับ และผู้ช่วยผู้กำกับ) เลือด้า ตกแต่งหน้า ของผู้แสดง (หน้าที่ทีมแต่งหน้าแต่งตัว) ควบคุมคัทกระโดด (jump cut) ซึ่งเป็นหน้าที่ ของผู้ที่ทำหน้าที่ (continuity) การตัดสินใจ คำสั่ง ของผู้กำกับ
- ควบคุมจากจอ (monitor)

(5) การส่งพิล์มไปถ่ายที่ห้องແຮບ

- เข้ากระบวนการถ่ายพิล์ม (negative to positive film)
- พิมพ์พิล์ม work print หรือ rush หรือ dailies

6.3.3 ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ

(1) งานตัดต่อลำดับภาพ

ได้แก่งานต่อไปนี้

- เรียงคัด (assembly)
- ตัดต่อครั้งที่สอง (rough cut) เรียงลำดับทั้งภาพและเสียง ตามเรื่องในภาพยนตร์
- ตัดต่อครั้งที่สาม (fine cut) ตัดต่อที่ไม่จำเป็นออก
- ฉายภาพ และ เสียงใน work track (double-head projection) เพื่อให้ ผู้อำนวยการสร้าง ผู้กำกับ ผู้ตัดต่อลำดับภาพ ผู้ถ่ายภาพ ผู้กำกับภาพ ผู้กำกับเสียง ผู้กำกับศิลป์ หัวหน้าแผนกต่างๆ ผู้แสดง
- ตัดต่อขั้นสุดท้าย (final cut)
- ใส่เสียงดนตรีประกอบ ผสมเสียง และ double-head projection สุดท้าย

(2) งานพิมพ์พิล์ม

-รับงาน work print ที่ผู้สมเลี่ยงเรียบร้อยแล้ว มาพิมพ์ลงบนฟิล์มทันฉบับ (answer print หรือ copy

A) ขั้นตอนการแก้ตัว ครั้งสุดท้าย

-พิมพ์ฟิล์มภาพยนตร์ ตามจำนวน (release print) เพื่อจัดส่งฉายโรงภาพยนตร์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของทีมงานผลิต จะขอเบริ่งเทียบ การสร้างภาพยนตร์เรื่องหนึ่ง กับ การเปิดร้านอาหาร ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบด้านบุคลากร ดังนี้^[3]

ผู้ดูแล หรือ บริษัทหนัง คือ นายทุน ผู้ดูแลสนับสนุนให้เปิดร้านขายอาหาร

ผู้อำนวยการสร้าง คือ เจ้าของร้านอาหาร มีหน้าที่จัดสรรเงิน จัดหาพนักงาน พ่อครัว เด็กเสริฟ หางาน อาหาร และ แหล่งซื้อผ้าป่า

ผู้กำกับภาพยนตร์ คือ ตู้เชฟใหญ่ประจำครัว เป็นคน ควบคุมการทำงานในครัวทั้งหมด ตั้งแต่ควบคุม การเตรียม ผัก ปลา ปู ฯลฯ และ ตักใส่จานพร้อมเสริฟ

ผู้กำกับภาพ คือ พ่อครัวเอกของร้าน ทำหน้าที่ปรุงแต่งอาหาร ให้มีรสชาติ อร่อย น่ากิน

คนเขียนบท คือ ผู้คิดสูตรอาหารอย่างๆ แม่ดอก ใหม่ และ เมนูพิเศษ แค็ทเทนเพียงใด ขึ้นอยู่กับ บุคลผู้นี้

นักแสดง คือ วัตถุดิบ จำพวก ผัก ปลา เนื้อ ยิ่งสด ยิ่งสะอาด ก็จะทำให้อาหาร อร่อยกว่าร้านอื่น

ผู้ตัดต่อ เบริ่งเหมือน food designer ออกแบบว่า อาหารจะไร้ ควรจะเสริฟ ก่อนหลัง ลูกค้า ควรกินอะไรก่อน แล้วปิดท้ายด้วย ของหวาน หรือ เครื่องดื่มอะไร

ทั้งนี้ บางคนอาจจะควบหลายตำแหน่ง ใน การสร้างหนังเรื่องเดียวกันก็ได้

ส่วนคนอื่นๆ เช่น ทีมงานช่างไฟ ผู้ช่วยช่างภาพ และอื่นๆ ก็เป็นผู้ช่วยเชฟ และพ่อครัวใหญ่ทั้งหมด อาหารจะเสร็จเร็ว และ อร่อย ก็ขึ้นอยู่กับ กลุ่มคนเหล่านี้ด้วย

³ ที่มา: เว็บ google guru :หน้าแรก > รายการคำถาม > คำถาม > ทีมผู้สร้างภาพยนตร์ นั้น ประกอบไปด้วยใคร หรือตำแหน่งอะไร บ้าง หัวข้อ “บันเทิง ภาพยนตร์ ทั่วไป” URL: <http://guru.google.co.th/guru/>

แบบฝึกหัด

- (1) บทภาพยนตร์ที่จะนำมาสร้าง จะต้องผ่านกระบวนการตีความหมาย การตีความบทภาพยนตร์ เป็นหน้าที่ของใคร และ มีปัจจัยองค์ประกอบอะไรบ้าง ที่จะนำมาใช้พิจารณาในการตีความ
- (2) การถ่ายทอดความหมายสู่ การแสดง กับ การถ่ายทอดความหมายสู่ภาพ และ การถ่ายทอดความหมายสู่ เสียง ในภาพยนตร์ หมายถึงอะไร มีปัจจัยอะไร ที่จะต้องนำมาพิจารณา
- (3) ตัวละคร กับ การแสดง
- (4) มิส-ออง-แซง (mise-en-scene) คืออะไร มีองค์ประกอบอย่างไร
- (5) มิส-ออง-แซง มีความสำคัญอย่างไร กับ ตัวละคร
- (6) ทีมงานขำนวยการสร้าง ประกอบด้วย ตำแหน่งใดบ้าง แต่ละตำแหน่ง มีภารกิจ บทบาท อย่างไร จงแสดงผังทีมงานสร้าง จากระดับ บนสู่ระดับล่าง พร้อมบอก ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้น
- (7) นักแสดงที่ดี และ ผู้กำกับภาพยนตร์ที่ดี จะต้องมีคุณสมบัติอย่างไร

ภาคผนวก

(ก) เกณฑ์ประเมิน การออกแบบงานสร้าง

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	5=มากที่สุด	4=มาก	3=ปานกลาง	2=น้อย	1=น้อยที่สุด
ก. ส่วนประกอบ ในการนำเสนอ					
(1) แผ่น DVD เนื้อเรื่อง (title + body story)					
(2) โปสเตอร์ภาพยนตร์ (poster.AD)					
(3) ภาพยนตร์ตัวอย่าง (movie teaser) 90–120 ms.					
(4) เปื้องหลังการผลิต (แนวคิด / อุปสรรค / คำแนะนำ)					
(5) เสนอผลงาน ที่มีงาน (บทบาท หน้าที่) พร้อมเพรียง เหมาะสม					
ข. องค์ประกอบศิลป์และเทคนิคการผลิต					
(1) การดำเนินภาพ (นำเสนอ เหมาะสม)					
(2) เสียงประกอบ (ชัดเจน เหมาะสม)					
(3) เสียงพูด บรรยาย (ชัดเจน เหมาะสม)					
(4) แสง เสียง (ชัดเจน เหมาะสม)					
(5) การกำกับ และการแสดง (บทพูด-บทบาท) (ชัดเจน เหมาะสม)					
(6) เทคนิคพิเศษ (special effect, CG) (ชัดเจน เหมาะสม)					
ค. แนวคิด การสร้างสรรค์					
(1) สาระสำคัญของเรื่อง แนวคิด (theme) : โอดเด่น (unique) คลใจ (insight) ดึงดูด (art-technique design)					
(2) นักแสดง (actor) ฉาก (scene) คัดเลือก แสดง ได้เหมาะสม					
(3) บทภาพยนตร์ (screenplay) และการดำเนินเรื่อง องค์ 1–2–3 (กรอบชัดเจน เหมาะสม)					
ง. ที่มีงานผลิต					

(1) ความพยายาม ทุ่มเท ตรงเวลา				
(2) สัดส่วน การลงทุน – ระยะเวลา – ความชำนาญ – คุณภาพ				

(๙) การเขียนโครงสร้างและข้อเสนอในการสร้างภาพยนตร์

(1) วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน

1.1) สภาพแวดล้อมทั่วไปของการตีอสารในประเทศไทย

-ด้านสังคมและวัฒนธรรม

-ด้านเศรษฐกิจ การเมือง

-ด้านเทคโนโลยี

1.2) อุตสาหกรรมการตีอสารมวลชน

-ผู้บริโภคตี่อ (audience)

-ลูกค้า และ ผู้บริโภค (customer)

-คู่แข่งขัน (competitor)

1.3) ภาระการแข่งขันในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย

-ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์หรือตินค้า (product differentiation)

-การเข้าถึงผู้ชมภาพยนตร์

-การสร้างคุณภาพให้เกินคาดการภาพยนตร์

-ผลกระทบจากการพยนตร์ต่างประเทศ องค์กรภาพยนตร์ต่างประเทศ

-ลักษณะนิยม กับ อิสระ เสรีภาพ และความรับผิดชอบ

-กฎหมายดิจิทัลปัญญา

-วิสัยทัศน์ และเป้าหมายของผู้สร้างภาพยนตร์ไทย

-มาตรฐาน และผลกระทบ ที่มีต่อวงวัสดุเกี่ยวกับคุณภาพในการภาพยนตร์ไทย

-อิทธิพล และผลประโยชน์ทางการตลาดภาพยนตร์ กับการแข่งขันการบริโภคตื่อทุกแทน

(2) ข้อเรื่องของภาพยนตร์ที่จะสร้าง

- 2.1) ชื่อเรื่อง
- 2.2) ชื่อผู้สร้าง (กลุ่ม หรือ บริษัทผู้สร้าง และผู้อำนวยการสร้าง)
- 2.3) ระยะเวลาในการสร้าง (บอกจำนวนเวลา ปี เดือน วัน)
- 2.4) งบเงินงบประมาณ
- (3) เรื่องย่อ (synopsis)
- (4) แนวคิดในการดำเนินเรื่อง
  - 4.1) ประชญา ความเชื่อ
  - 4.2) แก่นของเรื่อง (Theme) วัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่พึงประสงค์
- (5) วัตถุประสงค์การผลิต
  - 5.1) เพื่อการศึกษา
  - 5.2) เพื่อการแข่งขันทางธุรกิจ
  - 5.3) เพื่อพัฒนาสุขภาวะภายใน จิต ภารณ์ สังคม
- (6) เป้าหมายการผลิต
  - 6.1) เริงบูรณะ (โครง ผลิตอะไร ที่ไหน เมื่อไร จำนวนบูรณะ เท่าไร)
  - 6.2) เริงคุณภาพ (คาดหวังอะไร อย่างไร)
  - 6.3) กลุ่มเป้าหมาย (ผู้ชม)
- (7) ระยะเวลาการสร้าง (เริ่มต้น - สิ้นสุด)
- (8) แผนการสร้าง
  - 8.1) คณะทำงาน (studio management)
  - 8.2) โครงสร้างทีมงาน ภารกิจ และหน้าที่
  - 8.3) ลำดับขั้นตอนในการดำเนินการสร้าง
    - เตรียมการสร้าง
    - ระหว่างสร้าง
    - หลังการสร้าง

(9) แผนการสื่อสาร (communication program)

9.1) โครงการสร้างและการกิจของหน่วยงานการสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์

9.2) เครื่องมือการสื่อสารที่นำมาใช้

9.3) กลยุทธ์การสื่อสาร (communication strategies)

(10) แผนงบประมาณ (แผนการลงทุน)

ประกอบด้วย กิจกรรม กำหนดเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ

(11) แผนการประเมิน

ประกอบด้วย ก่อนการถ่ายทำ ระหว่างการถ่ายทำ และหลังการถ่ายทำ

(12) ผลที่คาดว่าจะได้รับ และผลกระทบ

12.1) ต้านภัยภาพ

12.2) ต้านจิตภาพ

12.3) ต้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง

(ค) โครงการสร้างภาพยนตร์ เรื่อง “ฟ้าใหม่ หัวใจพอเพียง”

โครงการเสนอสร้างภาพยนตร์

เรื่อง “ฟ้าใหม่ หัวใจพอเพียง”

(New Life No Hell)

(ก.) ส่วนนำ

ชื่อเรื่อง

ฟ้าใหม่ หัวใจพอเพียง (New Life No Hell)

ประเภทเนื้อหาสาระ

ประเภท ลั่งเตรินการเรียนรู้ และการส่งเสริมให้มีการคุ้มครอง
ประเภท ที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป

ประเภทสื่อที่ผลิต

ภาพยนตร์ชีด (Compact Disc Movie)

ความยาวเรื่อง

ประมาณ 100 นาที

ชื่อผู้สร้าง

คณะนักศึกษา นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

รายละเอียดโครงการ

กรกฎาคม – พฤศจิกายน 2553

เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ สรุปประเมินโครงการ เดือน ธันวาคม 2553

วงเงินงบประมาณ

1,428,000 บาท (หนึ่งล้านสี่แสนสองหมื่นแปดพันบาท)

กิจกรรมเป้าหมาย

(1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในศูนย์ฝึกอบรมต่างๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุน ลงเสริม แนวคิด กิจกรรม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(2) นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

ช่องทางเผยแพร่

(1) ทีวีสาธารณะ สทท. (NBT), ทีวีไทย (PBS) วันที่ 5 ธันวาคม 2553

ทีวีผ่านดาวเทียม และ เคเบิลทีวี (Rerun)

(2) สถานศึกษา 40,000 แห่ง และ ศูนย์ฝึกอบรมที่มีวัตถุประสงค์พัฒนาคุณภาพชีวิต ประมาณ 500 แห่ง

(3) อินเทอร์เน็ต www.newlifenohell.com

(4) บ้านพักอาศัย

(๙.) โครงการ

1. ความเป็นมา และความสำคัญของการสร้างภาพยนตร์

ประเทศไทย เป็นประเทศที่พัฒนาให้ตี บนพื้นฐานของกสิกรรม และอุดสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม แต่เศรษฐกิจของประเทศไทยไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร เป็นเพียงปัจจัยพื้นฐาน อันได้แก่ ทรัพยากรน้ำมัน ไม่มีคุณภาพ

วงจรสภาพปัญหาทั้งหมดนี้ เกิดขึ้น เพราะนโยบายที่มุ่งพัฒนาแต่ด้านวัตถุวิสัยเป็นหลัก ประชาชนสูญครอบจักร ด้วยต้นทุนริบอวนิยมอย่างมากถึง ผ่านระบบเงินตรา ดินเรือ เกิดการผลิตพ่าวัตถุการอย่างไรก็ตาม ควบคุม พาประเทศไปสู่ทางหนทาง หลายสิบรอบของทศวรรษ คนไทย ขาดการ พัฒนาในด้านวิชวิสัย ติดต่อกันมาอย่างยาวนาน สถิติปัญญาของคนไทย ขาดรากของปัญญาคิด คิดไม่เป็น ขาดมนุษย์ในเชิงสร้างสรรค์ สื่อมวลชน ก็คิดไม่เป็น และคงอยู่ภายใต้อิทธิพลของวงจรสภาพปัญหาดังกล่าว อย่างถอนตัวไม่ขึ้น ไร้ปัญญา ไร้ความรับผิดชอบ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราชโองการดุลเมือง มีสายตาพระเนตรอันยาวไกล หากปล่อยให้คนไทย วิ่งไถ่ตามระบบทุนนิยม-บริโภคนิยม อย่างไรสติ ไร้เหตุผล เช่นนี้ อีกไม่นานนัก คนที่เดือดร้อนที่สุด ก็คือ คนในระดับราษฎร์ พระองค์ท่านจึงได้พระราชทาน “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มอบไว้ให้เป็นมงคล แก่คนไทย

ถือต่างๆ พร้อมใจกัน นำเสนอดลกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหลายๆ รูปแบบ และในหลายโอกาส เพื่อเสน่ห์ดึงดูดของปั้นหมายคด และเพื่อถ่ายเป็นพระราชกฤษฎาดพระเจ้าอยู่หัว

ภาพยนตร์เรื่อง พ้าใหม่ หัวใจพอเพียง เผยให้เห็น วงจรสภาพปัญหา ที่มาจากการดัชนิบริโภคนิยม และวัตถุ

นิยม ผ่านตัวละคร และจาก ที่มาจากการ์ตูนและสถานที่จริง ให้เป็นทางเลือกของผู้ชม ว่าการเลือกภารกิจชีวิตแบบใด ที่จะนำความสุข ความสมดุล มาให้ ระหว่างชีวิตที่เต็มไปด้วยความบากบาน มองเห็น ชีวิตที่หลงบ้าคลั่งเงิน และความมั่งคั่ง กับ ภารกิจชีวิตแบบพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานของความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเหมือนเสาเข็ม ที่ถูกตอกลงรับบ้านเรือนทุกๆ คราวได้บันดาลเงง ลิงก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และถึ่มเสาเข็มเดียด้วยข้าปไป” พระราชนัดรัสราษฎร์เจ้าพระเจ้าอยู่หัว

คนผู้สร้าง น้อมรำลึกถึงพระเมตตา พระปรีชาญาณ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงมอบมรดก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ไว้ให้แก่คนไทย ตลอดจนมองเห็นความสำคัญของสื่อภาพยนตร์ ที่จะนำมาเป็นเครื่องมือเผยแพร่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจาก ภาพยนตร์ เป็นศิลปะด้านสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) ซึ่งเป็นศิลปะที่รวมเอาศิลปะแขนงอื่นๆ รวมเข้าไว้ด้วยกัน จึงเป็นสื่อที่มีพลังและอิทธิมากที่สุดในการโน้มน้าวใจผู้ดู

ภาพยนตร์เรื่อง พ้าใหม่ หัวใจพอเพียง จัดเป็นสื่อภาพยนตร์ ที่อยู่ในประเภท ส่งเสริมการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้มีการดู และประเภทที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป

2. วัตถุประสงค์การผลิต

2.1 เพื่อแสดงความจริงรักภักดี และเกตุพระเกียรติ ในพระปรีชาญาณ พระเมตตาธรัม พระกวิริยะ อุตสาหะ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงวางรากฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ให้เป็นมรดกแก่พสกนิกรชาวไทย และ เป็นแนวทางในการสอนภักดิ์ศรัทธาเศรษฐกิจในระดับโลก

2.2 เพื่อมอบให้เป็นสื่อเผยแพร่ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้แก่สถานฝึกอบรมทุกแห่ง สถานศึกษา ที่มีวัตถุประสงค์สนับสนุน ตอบสนองแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

3. แนวคิดในการดำเนินเรื่อง

3.1 ปรัชญา ความเชื่อ

ภาพยนตร์เรื่อง พ้าใหม่ หัวใจพอเพียง นำเสนอแนวคิด ภารกิจชีวิต ของคน 3 ครอบครัว ที่มีความเชื่อ 2 แนวทาง คือ

แนวทางพอเพียง “เรียนง่าย ไฝสาระ ดีดีต่อง โปรดงใส ไร้ความบากบาน สรุปพอเพียง เลี้ยงริชยา ทานบารมี” ผ่านตัวละคร ชื่อ ครุวิภา ลุณี เอียทรงวิทย์ ชาวะมูนหมู่บ้านแสงสุข และ พนักงานบริษัทของทรงวิทย์

แนวทางพอกเพิ่ม “มักง่าย งมงาย ไร้บันย ไฝ่อบายบากบาน สรุประเงิง เหลิงคำน้ำใจ ทาสริชยา บ้านบารมี” ตามคำน้ำใจเลส ตัณหา ของแต่ละคน ผ่านตัวละคร ชื่อ ใหญ่ คำร่วง เลี้ยงบุญชัย

การเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ มีตัวต้องแบ่ง คือ การเปลี่ยนแปลงตัวยแรงขับภายใน กับการเปลี่ยน

แปลงตัวยังแรงขึ้นจากภายนอก แรงขึ้นภายในใจจาก เรื่องราว บื้นคั้นจากสังคม จากภาวะสุขภาพ หรือจากภาวะบื้นคั้นของอื่น ที่จำเป็นจะต้องเปลี่ยน ส่วนแรงขึ้นภายนอก มาจากการศึกษาเรียนรู้ ทั้งจากเรียนรู้จากสื่อต่างๆ ด้วยตนเอง จากการฝึกฝนเรียนรู้ จากคำบอกเล่าของเพื่อนบ้าน

สุณี สนใจในกิจกรรมพอดี เกิดจากแรงขึ้นภายใน คือ ความเจ็บป่วยจากพิษเคมีเกษตร และจากการเข้ารับฝึกอบรมโครงการเศรษฐกิจพัฒนา ชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งเป็นแรงขึ้นภายนอก ทรงวิทย์ โดยพื้นฐานแล้ว เขาย้ายมาในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงระดับหนึ่ง เมื่อเกิดกิจกรรมเศรษฐกิจ จึงเป็นเหตุปัจจัยกระทัน ภูมิปัญญาจากภายใน กระตุ้นให้สติปัญญาของเขาระบุ คิดสร้างสรรค์ ทางทางทั้งรับปัญหา และใช้สติแก้ไข ปัญหา โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง พึงตนเอง มีเหตุผล และเป็นจริง

แนวทางการสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน จึงคงกับหลักการพัฒนา 4 ป. คือ ปลดออกเส้นทาง ปลดออกภัย ปลดออกหนี้ ซึ่งเป็นอีกหนทางหนึ่ง ที่จะแก้ปัญหาความยากจน ในระดับชุมชน

ที่มีงานสร้างภายนคร์ มีความเขื่องกว่า มนุษย์ทุกคนต่างก็มีปัญหาอุปสรรค ซึ่งเกิดจากแรงขึ้นทั้งเชิงลบ (กิเลส) และแรงขึ้นเชิงบวก (ลดละ เลิก) แล้วคิดหาวิธีที่จะไปให้พ้นจากปัญหาอุปสรรคเหล่านั้น เป้าหมายของ การนำเสนองานพัฒนา คือ ต้องการให้ผู้ชุมชนร่วมกันรับรู้ว่า มนุษย์เป็นผู้ก่อปัญหา ก็ต้องแก้ปัญหาด้วยตนเอง แต่ต้องค้นหาสาเหตุ แล้วแก้ไขที่สาเหตุ โดยสรุปข้อความ ตอนท้ายภายนคร์ก่อนจบ ด้วยข้อความว่า

“ทุกคนก็เป็นมนุษย์ มีกิเลส
ที่อยากได้ อยากมี อยากเป็น
แต่ถ้ารู้จักพอ รู้จักพึงคนเอง
พึงพาคนรอบข้าง ในบางเรื่อง
รู้จักประมาณตัวเอง ในบางครั้ง
รู้จักปฏิเสธบ้าง ในบางคราว
ไม่สร้างความตื่นตัวให้กับคนรอบข้าง ในทุกๆ ที่
แล้วเรา จะผ่านเห็นสังคมที่ดีกว่านี้ ไม่ได้หรือ?...”

3.2 แก่นของเรื่อง (Theme) วัตถุประสงค์ และ เป้าหมายที่พึงประสงค์

การตอบสนองปัจจัยความต้องการพื้นฐาน (ปัจจัยสี่ สวัสดิภาพพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่สงบสุข) เป็นสิ่ง จำเป็นที่จะต้องแสวงหา ให้มีกิน มีใช้ อย่างพอเพียง ส่วนปัจจัยความต้องการส่วนเกิน (อบายมุขต่างๆ ความพึงพอใจที่เกิดจากกิเลส ตัณหา ความทะเยอทะยานอยาก อย่างไร้เหตุผล) เป็นสิ่งที่ควรลด ละ เลิก ซึ่ง คุณวิภา สุณี และทรงวิทย์ มีความเข้าใจ จึงปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต ลดปัจจัยความต้องการส่วนเกินลง และต่อเติมความสมบูรณ์ ด้วย สมมารยาชีพ ที่อยู่บนพื้นฐานของความพอเพียง พองประมาณ มีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกัน ซึ่งตรงกันข้าม กับ ใหญ่ ดำรง และ เสียบุญชัย ซึ่งพบกับความหาย茫ในที่สุด

gapayontr ฟ้าใหม่ หัวใจพอเพียง ให้ช้อคิต ที่เป็นอมตะรวม ข้อที่ว่า “ทำดีอยู่ให้ตี ทำดีอยู่ให้ช้อ และ ทำดีจากภายใน จะส่งผลตี ต่อตนเอง และคนรอบข้าง”

4. เรื่องย่อ (synopsis)

เป็นบันทึกเรื่องราว เล่าถึงภารกิจชีวิต ของคน 3 ครอบครัว ที่มีความคิด ความเชื่อ แตกต่างกัน สุกท้ายของ ชีวิต ก็ได้รับผลกระทบ ตามภารกิจทางที่ตนเองเลือก

“ทุกคนก็เป็นนุชน์ มีกิเลส ที่อยากได้ อยากรู้ อยากรู้ ...
แต่... เราที่มีสิทธิ์ ที่จะฝันเห็นสังคมที่ดีกว่า”

เริ่มจาก ครอบครัวของ “ใหญ่” กับ “ครูวิภา” ที่ต่างสร้างรอยร้าวให้กับครอบครัว ด้วยปมขัดแย้งทาง ความคิด ใหญ่ ทะเยอทะยาน ไฟฝันอย่างร้ายไม่เดิก แต่วิภา ต้องการอยู่อย่างพอเพียง “ทรงวิทย์” เป็นเพื่อนรุ่น พี่ ที่ใหญ่เคารพนับถือมาก เชาทำธุรกิจ OTOP อย่างราบลื่น ลูกค้า มีภาระ ชื่อ “ริน” ลูก ครอบครัวของ “ดำรง” กับ “สุนิ” สองผัวเมีย ที่ผูกชีวิตความจน แบบช้ำชา ไว้กับ อบายมุข และพิษจากเคมีเงชตร

วิภา นักจากจะเป็นครูของเด็กๆ แล้ว ยังเป็นครูของชาวบ้าน ในหมู่บ้านแสงสุข ชี้กัดวย จนชาวบ้านให้ ความรัก และเคารพhero เสมือนเป็นนางฟ้าของประชาชน ซึ่งได้ถ่ายมาเป็นพัลเจ ให้ครูวิภา อยู่ต่อสู้กับปัญหา ครอบครัวต่อไป เป็นที่พึงของ ลูกๆ และเป็นร่นโโพธิ์ให้แก่ชาวบ้าน ซึ่งคงกันข้ามกับ ใหญ่ ผู้เป็นสามี ซึ่งจบวิศว ศาสตรบัณฑิต และเป็นถึงกำนันคำลัสสันต์ แต่กลับไปเข้าตีในการทำธุรกิจธุรกิจลักษณะ ทรัพย์ (รีสอร์ฟ และ คอนโดมิเนียม) โดยอาศัยฐานอำนาจของนักการเมืองท้องถิ่น เขายังแต่คาดหวังว่า ซึ่งทางสร้างความร่ำรวย เส้นนี้ จะตอบสนอง กิเลส ตัณหาของตนเองได้ดีกว่าช่องทางอื่น

ทรงวิทย์ นักจาก มีตีวิจัยบริหารธุรกิจแล้ว ยังเป็นคนรอบคอบ มีเหตุผล ประมาณตน ในการประกอบ ธุรกิจ ภายใต้ปัจจัยสำคัญ 3 ข้อ คือ เงินสดต้องมีให้พอ พนักงานต้องมีคุณภาพ และ ความเชื่อสัมฤทธิ์ต่อลูกค้า ต้อง รักษาไว้ให้ดี

ถูกเหมือนว่า สุนิ จะทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัว มากกว่าที่จะเป็น ดำรง ถ้าฟีร์ง หรือ ดำรง ไม่เข้าอง แกะกับ เหล้า และการพนัน จนเป็นเหตุ ให้ต้องสูญเสียที่ดินทำกิน กีคงไม่ปล่อยให้เสียบัญชี เจ้าพօบล่อยเงินกู้ นอกรอบ ยืดที่นา แทนเงินที่ ดำรง ถูกไป เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายรักษาเมีย และใช้หนี้พนัน

จุดที่ทำให้วิจัยชีวิตของ สาม ครอบครัวเปลี่ยนไป คือ พิษของภิกฤติเศรษฐกิจแบบพองสนู เริ่มออกฤทธิ์ ทำลายระบบการหมุนเวียนของเงิน และการบริโภคของคน อย่างบ้าคลั่ง ถ้าบุคคลใด มุ่งศึกษา รู้เท่าทัน ไม่ หลงไปกับทางลงทุนนี้ แล้วกลับล้ำนาวาชีวิต เขื่อนในแนวทางภารกิจเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักพึ่งตัวเอง ผู้นั้น... บ่อนี่ ชีวิตอยู่รอด

สุนิ เขื่อน... แต่ ดำรง ไม่เข้าใจ... จึงถูกกล่าวหาให้ปร่อมค้ายาบ้า สุนิ มีคุณภาพชีวิตตีวนตีคืน แต่ ดำรง

กลับมีชีวิตที่ยำแย่ พาขานาคไปลุ้หัวงนรา จนญาไก่ล่าเขาชีวิต

วิกา นำความคิดเศรษฐกิจพอเพียง มาสู่ชาวบ้านตลอดเวลา แต่น่าเสียดาย ที่ ใหญ่ คิดสอนทาง ตีอัน สม คงกับนักการเมืองชั้น จนเขาตัวไม่รอด สุดท้าย ธุรกิจล้มละลาย และต้องจบชีวิต ด้วยการสูญเสียของตัวเอง

.....

หากปล่อยให้เรื่องราวทั้งหมดจบลง แบบนี้ ก็จะมีแต่ความสูญเสีย และความตาย ดังนั้น เรื่องราวที่บันทึก มาทั้งหมด จึงถูกโynทิ้งลงคงร้ายไป... ไม่มีใครตาย ไม่มีใครได้รับความสูญเสีย

ทรงวิทย์ กล้ายเป็นบุคคลที่ ไม่ยอมอยู่ในกฎหมายที่ของกิเลสมุขย์ เขายื่อมันในวิธีคิด วิถีทาง เช่นเดิม ที่จะเลือก “ปรับกลยุทธ์ เพิ่มคุณภาพ รักษามาตรฐาน” ให้แก่ธุรกิจของเข้า ซึ่งต้องอาศัย ความยั่งยืน ชื่อเสียง พึงตนเอง รู้พอเพียง ที่เข้าทุ่มเทให้แก่สังคม จนสังคม รับรู้ว่า เขาคือ ประชญ์ของธุรกิจภายใต้หลัก เศรษฐกิจพอเพียง

5. แผนดำเนินงานสร้าง

5.1 คณะทำงาน และแผนกิจกรรมงานสร้าง

5.1.1 โครงสร้างการดำเนินงาน

(1) คณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการ

ประกอบด้วย ประธานที่ปรึกษา และกรรมการ ให้คำปรึกษา แนวโน้ม ปัญหาต่างๆ เพื่อให้กิจกรรมของ โครงการ บรรลุเป้าหมาย

(2) คณะทำงาน

คณะทำงาน (Stuffing) ประกอบด้วย ฝ่ายอำนวยการผลิต ที่มีงานผลิต ฝ่ายปฏิบัติงานกองถ่าย นักแสดง และ ฝ่ายสนับสนุนงานสร้าง

ฝ่ายอำนวยการผลิต รับผิดชอบการผลิต ในวงเงินงบประมาณ ให้ได้ภาพนตร์ ที่ได้คุณภาพ และคุณสมบัติ ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ของโครงการ ตลอดจน การทำโฆษณา ประชาสัมพันธ์การสร้าง การจัดงาน เปิดตัวภาพยนตร์ที่เตรียมแล้ว และการประเมินโครงการผลิต ประกอบด้วยคณะบุคคล ต่อไปนี้ (1) ประธานบริหาร การผลิต (Executive producer) (2) ผู้อำนวยการสร้าง (Producer) (3) ผู้รีบูนท์ภาพนตร์ (4) ผู้ออกแบบงาน สร้าง (Production designer) และ (5) ผู้กำกับภาพนตร์ (Director)

ที่มีงานเตรียมการผลิต ทำหน้าที่ (1) เตรียมสถานที่และนากถ่ายทำ (2) จัดตั้งสำนักงานโครงการ และ การติดต่อประสานงานฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดระยะเวลาของโครงการ มี ผู้จัดการโครงการ เป็นผู้รับผิดชอบ

ทีมงานผลิต ทำหน้าที่ ออกแบบ วางแผน บทภาพยนตร์ ลำดับการถ่ายทำ ถ่ายทำในและนอกสถานที่ ดำเนินการ ตัดต่อ จนเป็นภาพยนตร์แผ่น พร้อมนำออกฉาย เผยแพร่ ประกอบด้วย (1) ผู้เขียนบทภาพยนตร์ (2) ผู้ออกแบบงานสร้าง (Production designer) หรือผู้กำกับศิลป์ (Art director) (3) ผู้กำกับภาพยนตร์ (Director)

ทั้งฝ่ายอำนวยการผลิต และทีมงานผลิต จะมีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ เพื่อบูรณาการ ด้านสำนักงานประกอบด้วย

(1) ผู้จัดการโครงการ ทำหน้าที่บริหารโครงการ วางแผน สนับสนุน และอำนวยการ ด้านกฎหมาย การเงิน และการตลาด

(2) เลขานุการกิจ ทำหน้าที่ด้านติดต่อ ประชาสัมพันธ์ การเงิน พัสดุ บัญชี อำนวยการ และ สวัสดิการ

(3) พนักงานข้อมูล ทำหน้าที่ เก็บข้อมูล สมภาษณ์ ถ่ายภาพเหตุการณ์ เพื่อนำมาประเมินผลโครงการ และจัดทำเอกสารรายงาน

ฝ่ายปฏิบัติงานกองถ่าย ทำหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่ง และความต้องการของ ทีมงานผลิต ในระหว่างถ่ายทำ ประกอบด้วย (1) ผู้จัดการกองถ่าย (2) ผู้กำกับภาพยนตร์ และ (3) ผู้ช่วยผู้กำกับ

ผู้กำกับภาพยนตร์ แบ่งสายงาน ให้ผู้ช่วยผู้กำกับปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้ 1) กำกับการแสดง (Acting) 2) กำกับภาพ (Monitoring) 3) กำกับคิวแสดง คิวถ่ายทำ (Continuity) 4) กำกับฉาก (Art director) 5) กำกับเสียง และ 6) กำกับแสง (Lighting)

เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติงานกองถ่าย ประกอบด้วย

(1) ช่างฉาก ทำหน้าที่ ช่วยงาน ผู้ออกแบบงานสร้าง และ ผู้กำกับศิลป์ (Art director) ออกแบบ ฉาก ทำอุปกรณ์ประกอบฉาก (Property man) และกำกับฉาก ตามคำสั่งของผู้กำกับศิลป์ ตลอดจน ช่วยงาน ขยายบทเพื่อถ่ายทำ (Storyboard)

(2) ช่างเสียง (Sound engineer) ทำหน้าที่ ช่วยงาน ผู้กำกับเสียง ในการบันทึกเสียง (Sound record) จัดองค์ประกอบของเสียง ระหว่างถ่ายทำ จัดทำ จัดหา เสียงประกอบต่างๆ (Sound effect) ถีโไมค์ บูม (Boom mic.)

(3) ช่างแสง (Gaffer) ทำหน้าที่ ช่วยงาน ผู้กำกับแสง ในการจัดแสงไฟ ตลอดจน ควบคุมไฟ แหล่งไฟ ระหว่างถ่ายทำ

(4) ช่างถ่ายภาพ (Photography) ทำหน้าที่ บันทึกภาพ การจัดองค์ประกอบภาพ ขนาดภาพ ตามที่ ผู้กำกับภาพ (Monitoring) ต้องการ ประกอบด้วย ช่างภาพกล้องหลัก (Camera man) ช่างภาพกล้องวิดีโอ (กล้องรอง) และ ช่างภาพนิ่ง และ ช่างควบคุมอุปกรณ์ อุปกรณ์ประกอบกล้อง CRANE DOLLY และอื่นๆ ที่ จำเป็น

(5) ช่างแต่งหน้า ทำผม และแต่งกายนักแสดง (Cosmetics-hair & Wardrobe) ทำหน้าที่

ช่วงงาน ผู้กำกับการแสดง ในรากของการแสดง ยกตัวอย่าง ใบหน้า ทรงผม และ จัดการเครื่องแต่งกาย ของนักแสดง ตลอดจนทำเทคนิคพิเศษ เกี่ยวกับใบหน้า ทรงผม

(6) ช่างเทคนิคพิเศษ (*Special effect*) จัดทำเทคนิคพิเศษ ประกอบการแสดง ประกอบจาก ประกอบเสียง (เสียงปืน รอยกระสุน ฝนเทียม กระจก-แก้วแตก ๆ ๆ ๆ)

(7) เจ้าหน้าที่คิวการแสดง คิวถ่ายทำ (*Continuity*) ทำหน้าที่ ช่วยงาน ผู้กำกับภาพยนตร์ และ ผู้จัดการ กองถ่าย ตลอดจน แจ้งกำหนดนัดหมาย และ ประสานงานต่างๆ ในรั้วจัดคิวการแสดง คิวถ่ายทำ

(8) พนักงานเรียงกัฟ ลำดับฉาก ทำหน้าที่ ตัดต่อ และ เรียงไฟล์งานที่ถ่ายทำแล้ว ให้เป็นหมวดหมู่ และตามลำดับในบทถ่ายทำ ตลอดจนจัดหา จัดเตรียม ไฟล์ประกอบภาพยนตร์ เช่น Music, Dialogue, Sound effect เตรียมรองรับงานตัดต่อ

นักแสดง ในภาพยนตร์เรื่อง พ้าใหม่ หัวใจพอเพียง ประกอบด้วย (1) นักแสดงหลัก (*Main actor*) (2) นักแสดงรอง (*Actor*) และ (3) นักแสดงรับเชิญ (*Visitor*)

ฝ่ายสนับสนุนงานสร้าง ทำหน้าที่ จัดหาทุนสร้าง อำนวยความสะดวก สนับสนุนกิจกรรมในกองถ่าย ให้ งานถ่ายทำ ในแต่ละชีวิต ผ่านไปต่อไปต่อไป ประกอบด้วย (1) แม่บ้านประกอบอาหารและเครื่องซึ่ง (2) พนักงานชั่วคราว ประจำกองถ่าย (3) พนักงานสวัสดิการ ต้อนรับ และบริการทั่วไป และ (4) พนักงานรักษาความสงบ และการลัญชา (ตำรวจจราจร และ หรือ รปภ.)

5.1.2 ลำดับขั้นตอนในการดำเนินการสร้าง

ตารางกิจกรรม ระห่ำง เดือนที่ 1 – 3 (ส.ค. – ต.ค.)

ที่	กิจกรรม	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	ผู้รับผิดชอบ
1.	ขั้นเตรียมการสร้าง				ผู้อำนวยการสร้าง /ผู้จัดการ โครงการ
1.1	ประชุม และ มอบหมายงาน	*			ผู้อำนวยการสร้าง เดชะนุกาลกิจ
1.2	สำรวจสถานที่ถ่ายทำ	*			ผู้ออกแบบงานสร้าง
1.3	เตรียมบทแสดง (<i>Screenplay</i>)	*			ผู้เขียนบทภาพยนตร์
1.4	คัดเลือกนักแสดง (<i>Casting</i>)	*			ผู้อำนวยการสร้าง
1.5	จัดทำบทสร้าง (<i>Storyboard</i>)	*			ผู้กำกับฉาก ผู้ออกแบบงานสร้าง
1.6	เตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ ฉาก สร้าง ฉาก	*			ผู้กำกับฉาก และทีมงาน

1.7	จัดทำบทถ่ายทำ (Shooting script)	*			ผู้กำกับภาพยนตร์
1.8	จัดทำตารางนัดหมาย (Breakdown)	*			ผู้ช่วยผู้กำกับ คิวແສຄງ
1.9	ประเมิน และสรุปงาน ช่วงที่ 1	*			เสนอ ประธานอำนวยการผลิต
2.	ขั้นปฏิบัติการสร้าง				ผู้กำกับภาพยนตร์ และ ผู้จ.กองถ่าย
2.1	ประชุม กองถ่ายทำ และนัดหมาย	*	*		ผู้กำกับ และ ผู้จัดการกองถ่าย
2.2	ถ่ายทำ	*	*		ผู้กำกับ ทีมงานสร้าง นักแสดง
2.3	ทำคนตระ แฉ เพลงประกอบภาพยนตร์		*		ผู้ออกแบบงานสร้าง
2.4	เรียงคิท / เรียงชื่น		*		ผู้กำกับภาพยนตร์ / พนักงานเรียงคิท
2.5	ประเมิน และสรุปงาน ช่วงที่ 2		*		เสนอ ประธานอำนวยการผลิต
3.	ขั้นหลังการสร้าง				ผู้กำกับภาพยนตร์
3.1	ตัดต่อ ภาพและเสียง	*	*	*	หัวหน้าผู้ตัดต่อ
3.2	ทดสอบ ปรับปรุง แก้ไข ทำ master			*	ผู้กำกับภาพยนตร์
3.3	ทำสำเนาแผ่นชีดี ปก และโปสเทอර์			*	ผู้กำกับภาพยนตร์
3.4	ประเมิน และสรุปงาน ช่วงที่ 3			*	เสนอ ประธานอำนวยการผลิต
3.5	แสดงบัญชีงบดุล ค่าใช้จ่ายโครงการ			*	ผู้จัดการโครงการ

5.2 แผนการเผยแพร่ โฆษณา ประชาสัมพันธ์

ที่	กิจกรรม	ศ.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ผู้รับผิดชอบ
1.	โฆษณา ประชาสัมพันธ์						ผู้อำนวยการสร้าง*
1.1	ช่วงที่ 1 ประชาสัมพันธ์ โครงการผลิต ต่อสื่อมวลชน	*					ผู้จัดการโครงการ
1.2	ช่วงที่ 2 ให้สัมภาษณ์ / ช่วง ประชาสัมพันธ์ ต่อสื่อมวลชน			*			ผู้อำนวยการสร้าง
2.	เผยแพร่						ผู้อำนวยการสร้าง*

2.1	เบิดตัวภาพยนตร์ รอบสื่อมวลชน			15		ประชาชนทั่วไปและการผลิต และทีมงานผลิตทั้งหมด
2.2	เผยแพร่ผ่านทีวี 5 ธันวาคม 2553			*		ช่อง NBT, PBS
2.3	หลัง 5 ธ.ค.2553 (ช่วง RERUN)				...	เคเบิลทีวี / ทีวีผ่านดาว เที่ยง
2.4	ນອບผลงาน (DVD) ต่อองค์กรที่ เกี่ยวข้อง				*	ผู้อำนวยการสร้าง
2.5	เผยแพร่ ตัวอย่างภาพยนตร์ ผ่านอินเทอร์เน็ต (Download)			15-30	1- 31	ผู้จัดการโครงการ

5.3 แผนงบประมาณ (แผนการลงทุน)

5.3.1 งบประมาณการลงทุน

งบประมาณการลงทุน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิต (ข้อ 5.3.2) ได้จาก งบประมาณสนับสนุน จากหน่วยงาน
ขอรับ

5.3.2 ค่าใช้จ่ายในการผลิต

ค่าใช้จ่าย ตลอดโครงการ แบ่งออกเป็น ค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายผันแปร ดังนี้ (1) ต้นทุนการถ่ายทำ
ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเครื่องมงานสร้าง ค่าใช้จ่ายระหว่างถ่ายทำ ค่าใช้จ่ายหลังถ่ายทำ และ (2) ค่าใช้จ่าย
ในการดำเนินการของโครงการ

5.4 แผนการประเมิน

การประเมินโครงการ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ (1) เครื่องมงานสร้าง (2) ระหว่างถ่ายทำ (3) หลังถ่ายทำ
และ (4) ประเมินผลการตอบรับจากประชาชน (Rating)

ขอบเขตการประเมิน 4 ด้าน คือ

(1) ด้านคุณภาพผลผลิต ที่สามารถผลิตภาพยนตร์ให้มีเนื้อหาสาระ และโน้มน้าวใจ ได้ตรงตามวัตถุ
ประสงค์ของโครงการ

(2) ด้านคุณภาพการผลิตของทีมงาน ที่สามารถผลิตภาพยนตร์เรื่องนี้ได้เรื่อยๆ ภายในการอบรม
เกตเวย์ของโครงการ โดยใช้งบประมาณ คุ้มค่า ภายในการอบรมเงินงบที่กำหนด

(3) ด้านจิตภาพของทีมงานผลิต ที่บ่งบอกถึง ความมุ่งมั่น ความเสียสละ ความภาคภูมิใจ

(4) ผลการตอบรับ จากผู้ชุมชน (นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชน) จากกลุ่มตัวอย่าง 1,000 ราย ด้านความพึงพอใจในศิลปะภาพนิร์ส ด้านความพึงพอใจในเนื้อหาสาระ และด้านจิตสำนึกรับผิดชอบ ตลอดจนการตอบสนองการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเชิงบวก หลังการรับชม

สรุปเป็นรายงานผลการประเมิน เสนอต่อ (1) ประธานบริหารการผลิต (2) องค์กรผู้สนับสนุนทุนสร้าง (3) สื่อมวลชน หลังสิ้นสุดโครงการ

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ และผลกระทบ (Impact)

6.1 ด้านภาษา

(1) ศูนย์ฝึกอบรม ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพชีวิต และสนับสนุน ส่งเสริมวิถีเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษา มีสื่อประกอบกิจกรรมการฝึกอบรม และสื่อประกอบการเรียนการสอน การฝึกอบรมใช้ในการเผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านสื่อภาพนิร์สโดยตรง ซึ่งในแต่ละชีวิต จะบรรยายเรื่องราว องค์ความรู้ พื้นฐาน แนวนำวิธี ในการพัฒนาตนเอง เช่น ภารกิจธรรมชาติ บุญอินทรีย์ สมุนไพร พื้นตน ประวัติอาหาร บ้านดิน น้ำส้มควันไม้ ใบโอดี้เซล ฯลฯ

นอกจากนี้ ยังได้รับ สื่อบันเทิง เพื่อใช้ประกอบกิจกรรมนันทนาการ เป็น วิธีทัศน์เพลงประกอบภาพนิร์ส (カラオケ เพลง พ้ำใหม่ หัวใจพอเพียง หัวใจพอเพียง เพลง ข้าวนานบุญ และ เพลง ดาวคืนดิน และอื่นๆ)

(2) ภาพนิร์ส เรื่องพ้ำใหม่ หัวใจพอเพียง โดยมีกระบวนการวัดนิรบุรุษ เป็นผู้สนับสนุนทุนสร้าง จะได้รับภาพนิร์สเรื่องนี้ เป็นสื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ด้านวัฒนธรรมการดำรงชีวิตที่เป็นสุข ตามแนวทางบุญธรรมศาสตร์ 4 ป. คือ ปลดลัencer พลัดยາเสพติด ปลดภัย และ ปลดหนี้ ตลอดจนการสร้างชนบทเข้มแข็ง ด้วยการพัฒนาตนเอง และศรัทธาในวิสาหกิจชุมชน

(3) ภาพนิร์ส จะได้รับการเผยแพร่ ทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ

6.2 ด้านจิตภาพ

ภาพนิร์สเรื่อง พ้ำใหม่ หัวใจพอเพียง จะให้ตัวอย่างแบ่งคิดและบรรยายกาศแฉล้ม ในการเลือกดำเนินวิถีชีวิต แบบเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีขั้นตอน ให้เห็นความชัดแบ่งและผลที่ได้รับ จากการเลือกดำเนินวิถีชีวิตที่ผิดพลาด ผ่านตัวละครในเรื่อง ซึ่งมีบุคลิกภาพที่ใกล้เคียงกับกลุ่มผู้ชุมชน ทำให้ ผู้ชุมชนเกิดความซาบซึ้ง และตัดสินใจ บางอย่าง ในการเปลี่ยนแปลงตัวเองในเชิงบวก อย่างน้อย 1 หรือ 2 เรื่อง โดยความสมัครใจ ทั้งนี้ เป็นผลจากการชุมภาพนิร์สเรื่องนี้อย่างตั้งใจ

6.3 ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง

เหตุการณ์ในเรื่อง ได้เสนอภาพปัญหาปัจจุบันของสังคมไทย ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของ สิ่งเสพติด อบายมุข และความเห็นแก่ตัวของคน (ดำรง เสียบุญชัย ยาน้ำ) ตลอดจนความโลภ และต้นเหตุมาไปสู่การละเมิดศีลธรรม (ใหญ่) การสร้างอิทธิพลของนักการเมือง ผ่านคนของรัฐ (เสียบุญชัย) ซึ่งเป็นภาพชีวิตแบบเก่า ที่แฉล้มไป

ตัวอย่างพิษ (Old Life in Hell)

ภาพยนตร์ "ได้เส้นօภพ ของชีวิตใหม่" ที่ต้องอาศัยเวลาและความอดทน เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี ไม่มีอบายมุข ไม่มีการเบี่ยดเบี้ยน (New Life No Hell) เป็นชีวิตใหม่ ที่มีแค็บ ขันตอน ในการวางแผน (แผนชีวิต แผนชุมชน แผนการผลิต) ตาม แนวทางพอกเพียง โดยมีภาวะวิกฤติของเศรษฐกิจ และสังคม เป็นอุปสรรค (โจทย์) ที่ต้องครองในเรื่องจะต้องหาวิธีแก้ไขเพื่อผ่านปัญหาและอุปสรรคนั้นให้ได้

นอกจากนี้ ยังจุดประกายแนวคิดให้ตัวละคร (สุนิ และ ทรงวิทย์) มุ่งพัฒนาผลผลิตของตน เช้าสู่สายพาน วงจร ของวิสาหกิจชุมชน ตั้งแต่ การผลิต การตลาด การขนส่ง การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ การบริโภค และการจัดการหลังการบริโภค (ผ่านพฤติกรรมของ สุนิ และ ทรงวิทย์)

ดำเนินเรื่องในการนำเสนอภาพยนตร์ เริ่มจากภาพพระราชนิยมิจ และพระราชดำริถลักษณ์ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ต่อตัวย คำปราบราชของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในโอกาสต่อ นโยบายเศรษฐกิจพอเพียง และความเข้มแข็งของชุมชน ที่ไปปัจจุบันเนื้อหาของภาพยนตร์.

(ค) ค่าใช้จ่ายในงานสร้างภาพยนตร์

ที่	ประเภท / รายการ ค่าใช้จ่าย	หน่วย	ครั้ง	บาท	รวม (บาท)
1.	<u>ต้นทุนการถ่ายทำ - ค่าใช้จ่ายเตรียมงานสร้าง</u>				43,000
1.1	ค่าจัดทำบทภาพยนตร์ (screenplay, shooting, storyboard) = จำนวน x ครั้ง x บาท	3	1	5,000	15,000
1.2	ค่าติดต่อ ประสานงาน ประชุม ที่มีงานสร้าง = ครั้ง x บาท		2	2,000	4,000
1.3	ค่าใช้จ่ายเดินทางคุ้มสถานที่ถ่ายทำ = วัน x บาท		3	3,000	9,000
1.4	ค่าเตรียมสถานที่ และอุปกรณ์ฉาก			15,000	15,000
2.	<u>ต้นทุนการถ่ายทำ - ค่าใช้จ่ายระหว่างถ่ายทำ</u>				846,000
2.1	ค่าของที่ระลึก มอบให้แก่ผู้แสดงหลัก = คน x ครั้ง x บาท	6	1	3,000	18,000
ที่	ประเภท / รายการ ค่าใช้จ่าย	หน่วย	ครั้ง	บาท	รวม (บาท)

2.2	ค่าของที่ระลึก มอบให้แก่แสดงร้อง และ นักแสดงรับเชิญพิเศษ = คน x ครั้ง x บาท	8	1	2,000	16,000
2.3	ค่าจัดทำเกียรติบัตร มอบให้แก่แสดงรับเชิญ = คน x ครั้ง x บาท	14	1	200	2,800
2.4	ค่าพาหนะของนักแสดง (ประมาณการโดยเฉลี่ย) *** = คน x คิวงาน x บาท	10	14	1,000	140,000
2.5	ค่าแรง ช่างภาพวิดีโอ ช่างภาพนิ่ง ช่างฉาก = คน x ครั้ง x บาท (เหมาจ่าย)	3	1	7,000	21,000
2.6	ค่าเช่ารถตู้ประจำกองถ่าย (รวมค่าน้ำมันเชื้อเพลิง + คน ขับรถ) = คัน x วัน x บาท (เหมาจ่าย)	1	7	4,000	28,000
2.7	ค่าจัดทำและตกแต่ง เวทีงานบุญวัฒน์ช้าก (เหมา) = ครั้ง x บาท	1	1	20,000	20,000
2.8	ค่าดำเนินการจัดฉาก กิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรม ของ ศูนย์ฝึกอบรม ... = ครั้ง x บาท	1	1	40,000	40,000
2.9	ค่าจัดทำอาหาร และ เครื่องดื่ม เสียงที่มีงาน (เหมาจ่าย) = วัน x มื้อ x บาท	3	7	3,000	63,000
2.10	ค่าเช่าสถานที่ถ่ายทำ (ฉาก) = แห่ง x ครั้ง x บาท (โดยเฉลี่ย)	8	1	11,500	92,000
2.11	ค่าเช่ารถไฟฟ้า พร้อมอุปกรณ์จัดแสง รวมค่าแรง = คัน x วัน x บาท	1	4	20,000	80,000
2.12	ค่าเช่ากล้อง อุปกรณ์บันทึกภาพและเสียง รวมค่าแรง = ชุด x วัน x บาท (เหมาจ่าย)	1	7	30,000	210,000
2.13	ค่าเช่าเครน และคอดลี่ รวมค่าแรง = ชุด x วัน x บาท (เหมาจ่าย)	1	7	10,000	70,000
2.14	ค่าเช่ารถตับเพลิง พร้อมพนักงานขับรถ และอุปกรณ์ = คัน x วัน x บาท (เหมาจ่าย)	1	1	8,000	8,000
ที่	ประเภท / รายการ ค่าใช้จ่าย	หน่วย	ครั้ง	บาท	รวม (บาท)

2.15	ค่าจัดซื้ออุปกรณ์หน่วยความจำ harddisk = เครื่อง x บาท	3	1	3,000	9,000
2.16	ค่าเช่าเครื่องคอมพิวเตอร์รันออกสถานที่ สำหรับเรียงคัท = เครื่อง x วัน x บาท	1	5	1,000	5,000
2.17	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ค่าyanพาหนะ เอกสาร โทรศัพท์ ฯลฯ) (ไม่เกิน 3% ของต้นทุนระหว่างถ่ายทำ)				23,200
3.	ต้นทุนการถ่ายทำ – ค่าใช้จ่ายหลังถ่ายทำ				256,000
3.1	ค่าจัดทำเพลง และคนตระประกำบกภาพยนตร์ = จำนวนเพลง x บาท	4		10,000	40,000
3.2	ค่าเช่าห้องตัดต่อ ทำ master file รวมค่าแรง = ห้อง x ครั้ง x บาท (เหมาจ่าย)	1	1	60,000	60,000
3.3	ค่าลงโฆษณา ประชาสัมพันธ์ หนังสือพิมพ์รายวัน = ฉบับ x ครั้ง (วัน) x บาท	3	1	20,000	60,000
3.4	ค่าลงโฆษณา ประชาสัมพันธ์ อินเทอร์เน็ต = จำนวนเว็บไซต์ x เดือน x บาท	5	4	2,000	40,000
3.5	ค่าจัดทำสำเนาแผ่น DVD (กล่อง/ชุด พิเศษ) สำหรับ แจกให้หน่วยงาน ศูนย์ฝึกอบรม ในชุมชนต่างๆ = จำนวนศูนย์ฝึกอบรม x กล่อง/ชุด x บาท	500	1	100	50,000
3.6	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ไม่เกิน 3% ของต้นทุนหลังถ่ายทำ)				6,000
4.	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ				233,000
4.1	ค่าเช่าสำนักงานโครงการ = ห้อง x เดือน x บาท	1	4	4,000	16,000
4.2	ค่าจัดซื้ออุปกรณ์พิมพ์เอกสาร และงานพิมพ์ตู้ printer พร้อมค่าหมึก = จำนวนเครื่อง x ครั้ง x บาท	1	1	4,000	4,000
4.3	ค่าตอบแทน ผู้จัดการ (บริหารโครงการ และ กองถ่าย) = คน x ครั้ง x บาท	1	4	12,000	48,000
ที่	ประเภท / รายการ ค่าใช้จ่าย	หน่วย	ครั้ง	บาท	รวม (บาท)

4.4	ค่าตอบแทน เฉขานุการ (เฉขานุการกิจ ชุรการ พสตุ มัญชี) = คน x ครั้ง x บาท	1	3	10,000	30,000
4.5	ค่าตอบแทน ผู้กำกับภาพยนตร์ และผู้ช่วย = คน x ครั้ง x บาท	2	1	10,000	20,000
4.6	ค่าจัดทำสำเนา DVD พร้อมกล่อง สำหรับจำหน่าย = จำนวนชุด x บาท	5,00 0		25	75,000
4.7	ค่าดำเนินการ สำราญ และประเมินผลโครงการ (ผู้ผลิต และ ผู้ช่วย) สรุปเป็นรายงานหลังสืบสุกโครงการ = คน x ครั้ง x บาท	1	1	20,000	20,000
4.8	ค่าจัดทำโล่เกียรติยศ มอบให้ผู้สนับสนุนทุนสร้าง = จำนวน x ครั้ง x บาท	7	1	2,000	14,000
4.9	ค่าใช้จ่ายในสำนักงาน (ไม่เกิน 3% ของทุนทุน ค่าใช้จ่ายดำเนินการ) เป็นค่าเดื่งรับรอง ค่าพาหนะ ค่าอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน ค่าธรรมเนียม และอื่นๆ				6,000
5.	ทุนสำรองการณ์				50,000
	รวม ค่าใช้จ่าย ลำดับที่ 1. + 2. + 3. + 4. + 5.				1,428,000

สรุปค่าใช้จ่ายการสร้าง (ประมาณการ)

1. ค่าใช้จ่ายเครื่องมืองานสร้าง 43,000 บาท เป็นค่า:

ค่าจัดทำบทบาทพยนตร์ บทสร้าง บทถ่ายทำ ค่าติดต่อ ประสานงาน ประชุม ทีมงานสร้าง ค่าใช้จ่ายเดินทางคุณสถานที่ถ่ายทำ ค่าเครื่องสถานที่ และอุปกรณ์จาก

2. ค่าใช้จ่ายระหว่างถ่ายทำ 846,000 บาท เป็นค่า:

ค่าเช่าอุปกรณ์ถ่ายทำ ค่าจ้างทีมงานสร้าง (ถ่ายภาพ กำกับ ถ่ายภาพ) ค่าดำเนินการสร้างจาก และ อุปกรณ์ประกอบจาก ค่าเช่าสถานที่ ค่าอาหาร-เครื่องดื่ม ค่าเดินทาง ค่าพาหนะ ค่าทำเพลงและคนตัวประกันพยนตร์ ค่าจัดทำ จัดซื้อ ของที่ระลึก มอบให้นักแสดง

3. ค่าใช้จ่ายหลังการถ่ายทำ 256,000 บาท เป็นค่า:

ค่าทำเพลงและคนตัวประกันพยนตร์ ค่าดำเนินการตัดต่อ ลำดับภาพ (ค่าเช่าห้องแล็บ และค่าแรง) ค่าโฆษณา ประชาสัมพันธ์

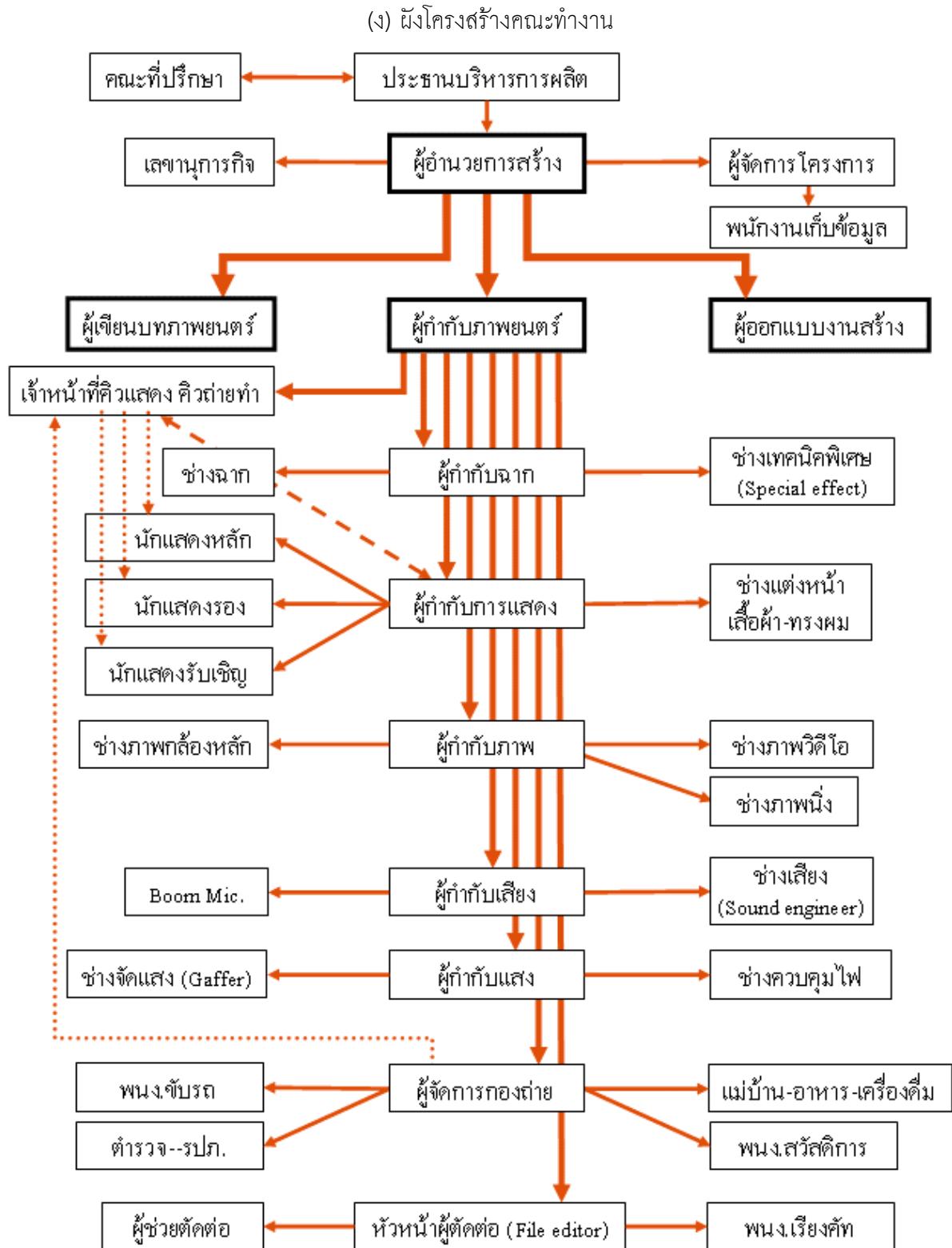
4. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ 233,000 บาท เป็นค่า:

5. ทุนสำรองงานสร้าง 50,000 บาท

ค่าเช่าสำนักงานโครงการ ค่าตอบแทนผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ (2 คน) ค่าทำสำเนาแผ่น DVD ค่าดำเนินการประเมินผลโครงการ และประเมินภาพยนตร์

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,428,000 บาท (หนึ่งล้านสี่แสนสองหมื่นแปดพันบาท)

(๗) รูปแบบ และ กิจกรรม จากการฝึกอบรม
“หลักสูตร สัจธรรมชีวิต เศรษฐกิจพึ่งตนเอง ชุมชนเข้มแข็ง”

เนื้อหาหลักสูตร

เด่นทาง สัจธรรมชีวิต เศรษฐกิจพึ่งตนเอง ชุมชนเข้มแข็ง นำไปสู่ วงจร สายพาน และห่วงโซ่ วิสาหกิจ ชุมชน ได้แก่ 1) สุขภาวะ (อาหาร ร่างกาย จิตใจ) 2) การวางแผน และ การผลิต 3) การเก็บเกี่ยวผลผลิต และการแปรรูป 4) บรรจุภัณฑ์ การขนส่ง และการรักษาคุณภาพ 5) การตลาด และการตีอسار โฆษณา ประชาสัมพันธ์ 6) การบริโภค และการจัดการหลังการบริโภค 7) ทุนทางสังคม

ซึ่งในวงจรเด่นทาง ดังกล่าว จะประกอบ มิติความสัมพันธ์ 3 ภาคส่วน (3D-Related Pyramidal Network) ซึ่งประกอบด้วย

- (1) บูรณาการ 3 วงแหวน “บกร” + “ตือ” + “องค์กรชุมชน / เครือข่ายชุมชน”
- (2) กระบวนการเรียนรู้ 3 ภาคส่วน “ความรู้” + “กิจกรรม” + “ปฏิบัติ”
- (3) เครือข่าย 3 ประเภท “ครอบครัว-ชุมชน” + “การตลาด” + “การตีอسار”

กิจกรรม

กิจกรรมของหลักสูตร แบ่งออกเป็น 5 ช่วง กือ (1) ปฐมนิเทศ วิถีชีวิต วัฒนธรรมชุมชน (2) การทำบัญชี ครัวเรือน และ แผนชีวิต (3) การทำแผนสุขภาวะ และ แผนชุมชน (4) การทำแผนการผลิต และแผนการตลาด (4) การสร้างกลุ่ม โครงข่าย และการเชื่อมร้อย ให้เป็นวงจร สายพาน และห่วงโซ่ วิสาหกิจชุมชน (5) วิถีชุมชนเข้มแข็ง (การสร้างตลาดชุมชน และศูนย์เรียนรู้ สัจธรรมชีวิต เศรษฐกิจพึ่งตนเอง ชุมชนเข้มแข็ง)

ในภาพนตรี จะใช้กิจกรรม ในลำดับที่ 3 การทำแผนชุมชน มาเป็นจากแสดง ซึ่งจะสอนคล้องกับระยะ เวลา วันที่สาม ของการฝึกอบรม ส่วนกิจกรรม ลำดับอื่นๆ จะถ่ายภาพเก็บไว้เป็น จاكสเต็มพิเศษ หรือใช้เป็น ภาพบรรยายจาก

ระยะเวลา

ระยะเวลาของหลักสูตร 4 กีน 5 วัน ในภาพนตรี จะจำลองเหตุการณ์ เป็นวันที่ 3 ของการฝึกอบรม ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้ผ่านความรู้พื้นฐานมาพอสมควรแล้ว แต่การถ่ายทำ จะเก็บรายละเอียด ตั้งแต่วันแรก จนถึงวันสุดท้าย

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

รุ่นละ 40 – 100 คน แบ่งเป็น (1) กลุ่มเกษตรกร และผู้ใช้แรงงาน (2) กลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา (3) กลุ่มนักชุมชน ผู้นำองค์กร แต่ละกลุ่ม จะจัดกิจกรรม และเนื้อหา ให้เหมาะสมกับประสบการณ์และความสนใจ

ในภาคยนตร์ จะใช้กลุ่มที่ 1 เป็นตัวอย่าง ซึ่งขอความร่วมมือจากชาวชุมชนปัจจุบัน จำนวน 50 คน หรือมากกว่านั้น

วิทยากร ปฏิบัติการ

(1) **นักวชา** (สมณะ) เป็นผู้อบรมด้านจิตใจ พลังใจ (2) **ประชญ์ชุมชน** ให้ความรู้ด้าน วัฒนธรรมและคุณค่าชีวิตพอเพียง และการพึ่งพาตนเอง (3) **ชาวชุมชน** ให้ความรู้ด้านทักษะปฏิบัติ วิธีการต่างๆ ในการพึ่งพาตนเอง เช่น อาหาร สุขภาพ การออกกำลังกาย สมนาقاชีพต่างๆ (4) **วิทยกรรับเชิญ** ให้ความรู้ด้านวิทยาการ วิชา การ กฏหมาย

บุคคล ในข้อ (1) – (3) เรียกว่า ปฏิบัติการ เพราะต้องปฏิบัติให้ได้ ปฏิบัติให้เป็น ปฏิบัติให้ถูก ก่อน จึงจะสอนคนอื่นได้ ส่วนบุคคล ในข้อ (4) เรียกว่าวิทยกร คือ ผู้ทรงความรู้ และทรงคุณวุฒิ ตลอดจนความชำนาญเฉพาะทาง

ในภาคยนตร์ จะใช้ปฏิบัติการ (ลำดับที่ 1-2-3) มาเป็นตัวอย่าง

สื่อ และสถานที่

สื่อ ประกอบการสาธิต ให้รับการอนุเคราะห์จากชาวชุมชน ส่วนสถานที่ฝึกอบรม ใช้สถานที่ฝึกอบรมจริง ในชุมชนปัจจุบัน ศึกษา เป็นตัวอย่างโดยจำลองชื่อชุมชน เป็นชุมชนบ้านแสงสุข

คำศัพท์เกี่ยวกับภาพยนตร์

Action

คำสั่งของผู้กำกับการแสดง ให้นักแสดงเริ่มแสดงตามคิว หลังจากที่สั่งใกล้ช่างภาพเดินกล้องแล้ว

Angle

มุมกล้อง หมายถึงทิศทาง หรือมุมกล้อง ที่กล้องทำมุมสัมพันธ์กับวัตถุที่ถ่าย

Dutch Angle

มุมเอียง คือ การตั้งกล้องมุมเพื่อแสดงภาพ แทนความรู้สึกของตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง หรือการสร้างบรรยากาศให้มีความรู้สึก เว็บร้าง วังเวง พิกัด ผิดอาจาเพศ

Eye level Angle

มุมระดับสายตา กล้องจะตั้งอยู่ในระดับสายตาของมนุษย์ ภาพที่ถูกบันทึกจะให้ความรู้สึกเป็นกันเอง เรียบง่าย กับคนดู และเหมือนกับการคึ่งคนดูเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ มุมภาพในระดับนี้ จะทำให้เราได้เห็นรายละเอียดเพียงด้านเดียว เนื่องจากต้องจะตั้งในระดับเดียวกันกับวัตถุที่ถ่าย

High Angle

มุมสูง หรือ มุมก้ม กล้องจะตั้งอยู่สูงกว่าวัตถุ เกรتاถ่ายต้องกดหน้ากล้องลงมาเล็กน้อย เพื่อที่จะถ่ายวัตถุที่อยู่ต่ำกว่า ภาพในมุมนี้จะทำให้คนดูเห็นว่าวัตถุที่ถ่ายนั้นต่ำต้อย ด้อยค่า ไร้ความหมาย ตกต่ำ ลึ้นหวัง แพ้พ่าย และถ้าหากเป็นภาพยนตร์ที่ใช้มุมลังเล่นกับคุณด้วยแล้ว จะทำให้คนดูรู้สึกว่า ตัวเองมีอำนาจ สูงส่ง เป็นผู้ควบคุมสิ่งที่ปรากฏอยู่ในภาพ ซึ่งทั้งหมดนี้ก็จะตรงกันข้ามกับ Low Angle

Low Angle

มุมต่ำ หรือ มุมงาย กล้องจะตั้งอยู่ต่ำกว่าวัตถุแล้วเบยหน้ากล้องขึ้นมา เพื่อถ่ายวัตถุที่อยู่สูงกว่า ทั้งนี้บางครั้งนิยมถ่ายภาพ เพื่อเน้นส่วนสำคัญ หรือสร้างจุดสนใจให้กับวัตถุที่ถ่าย เมื่อคนดูเห็นภาพในมุมนี้จะทำให้รู้สึกว่า วัตถุที่ถ่ายนั้นสูงส่ง มีค่า ยิ่งใหญ่ ฉลังการ โถ่ข่า นำเกรงขาม ในขณะเดียวกัน ก็จะทำให้คนดูรู้สึกว่าตัวเองนั้นต่ำต้อยกว่าวัตถุนั้นๆ นิยมถ่ายในสถานที่ สถาปัตยกรรมขนาดใหญ่ เพื่อทำให้รู้สึกว่าสถานที่แห่งนั้นยิ่งใหญ่สูงค่า นำเกรงขาม

Subjective

มุมแทนสายตาตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง ซึ่งมุมจะเปลี่ยนไปตามชีวิตรบทของตัวละคร ที่กล้องแทนสายตาอยู่ไม่ต่างจากเดิน นั่งนอน

Boom

อุปกรณ์ที่ไว้สำหรับแขวนไมโครโฟน มีลักษณะเป็นแท่งยาวๆ สามารถเคลื่อนย้ายได้ ที่หัวปลายจะมีไมโครโฟนติดอยู่ ไว้สำหรับบันทึกเสียงระหว่างการถ่ายทำ

Crane

บันจันขนาดใหญ่ ที่มีตัวสำหรับติดตั้งกล้องภาพยนตร์ เพื่อให้ถ่ายภาพมุมสูง

Dolly

พาหนะที่มีล้อเดื่อนได้ สำหรับตั้งกล้องเพื่อถ่ายภาพในชื่อตประเกท dolly shot, track หรือ truck

Slate

บอร์ดแสดงข้อมูลการถ่ายทำในแต่ละช็อต ซึ่งจะมีข้อมูลของชื่อตอนนั้นที่กำลังจะถ่าย เช่น ชื่อภาพยนตร์ ฉาก ชื่อต เทคที่เท่าไร ชื่อผู้กำกับ ช่างภาพ ถ่ายกลางวันหรือกลางคืน ภายนอกหรือภายใน พิล์มน้ำหนักที่เท่าไร วันที่ถ่าย เป็นต้น ซึ่งก่อนการถ่ายผู้กำกับต้องสั่งให้ทีมงานนำ Slate เข้ามาใช้ว่าที่หน้ากล้องเพื่อบันทึกเวลาถ่ายที่กำลังจะถ่ายต่อไปนี้คืออะไร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตัดต่อ

Pan

คือการหันกล้องระหว่างที่มีการถ่ายทำจากซ้ายไปขวา หรือจากขวาไปซ้าย หากเราต้องการเน้นสิ่งใดให้แน่นมากทุกด้านที่สิงนั้นเป็นสิ่งสุดท้าย

Tilt

คือ การยกกล้องลงหรือเอียง ระหว่างที่ถ่ายทำ (ยกขณะจะคล้าย pan แต่เปลี่ยนจากซ้าย-ขวา เป็นบน-ล่าง) การตีความหมายจะคล้ายกับ pan คือต้องการเน้นสิ่งใดก็ให้ Tilt ไปหยุดที่สิงนั้นเป็นสิ่งสุดท้าย

Cue

(อ่านว่า "คิว") เป็นสัญญาณบอกนักแสดงให้เริ่มแสดง ส่วนใหญ่จะเป็น cue ที่ 2 เป็นต้นไป เพราะ cue แรกเป็นการสั่ง action ของผู้กำกับอยู่แล้ว สัญญาณนี้จะเป็นอะไรก็ได้ตามแต่จะตกลงกัน

Shot

การบันทึกภาพในแต่ละครั้ง กล่าวคือ เริ่มกดปุ่มบันทึกภาพหนึ่งครั้ง และกดปุ่มหยุดบันทึกอีกหนึ่งครั้ง นับเป็น 1 shot

Cut

เป็นการสั่งของผู้กำกับ เพื่อให้หยุดการบันทึกของชื่อตอนนั้น ซึ่งทีมงานในกองถ่ายอีกคนหนึ่งที่สามารถสั่งได้นั้นก็คือคนที่ทำหน้าที่ Continuity

Cut-Away

ชื่อตเหตุการณ์ใกล้เคียงกับเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินเรื่องหลักอยู่ เช่น "เจ้านายกำลังขับรถเลี้ยวเข้าบ้าน ตัวภาพเป็น cut-away ที่ภาพคนรับใช้ ที่กำลังขอмарยาห์ต้อนรับ" เป็นต้น

Cut-In

ภาพระยะใกล้ (insert) ของเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่ เช่น ภาพระดับสายตาคนกำลังพายเรืออยู่ในคลอง แต่บ้าน และตัดเป็นภาพ cut-in ไปที่ มีพายที่กำลังแหกน้ำ

Continuity

ตำแหน่งผู้ควบคุมความต่อเนื่อง ส่วนใหญ่จะนิยมให้ผู้หญิงทำหน้าที่นี้ เนื่องจากต้องใช้ความรอบคอบและความซ่างสังเกตสูง หน้าที่คือ ควบคุมความต่อเนื่องระหว่างชื่อตัวละครแต่ละชื่อต เป็นต้นว่า ชื่อตัวละครต่างคน กำลังเปิดประทูจากห้านานอกห้องมีข่าว เมื่อคิทซึ่งตามมาถ่ายห้านใน ตอนเปิดประทูเข้ามาแล้วก็ต้องเป็นมือ ขวากำลังกำจูกบิดประทูอยู่

Script

บทภาพยนตร์ที่ใช้สำหรับถ่ายทำภาพยนตร์ อาจจะเขียนขึ้นมาใหม่หรือดัดแปลงมาจากวรรณกรรม นวนิยาย เรื่องสั้น ไปได้ การเขียนบทภาพยนตร์ มีขั้นตอนดังนี้

Theme - แก่นของเรื่อง

Synopsis - แนวความคิดหลัก และโครงสร้างของภาพยนตร์แบบกระชับ

Plot - การวางแผนเรื่องหลักๆ

Treatment - เป็นการขยายเรื่อง (Plot) ตั้งแต่ต้นจนจบของในลักษณะความเรียง

Screenplay - บทภาพยนตร์สำหรับนักแสดง เก็บไว้ก่อน ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ วัน เวลา เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ละฉาก พร้อมบทสนทนา

Storyboard - ภาพประกอบเหตุการณ์ในแต่ละชื่อต เพื่อให้การถ่ายทำได้เที่่นภาพเป็นรูปธรรมมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้ทีมงานทุกฝ่ายเข้าใจตรงกัน

Shooting Script - เป็นบทถ่ายภาพยนตร์สำหรับทีมงาน ซึ่งจะมีข้อมูลทางเทคนิค การวางแผนกล้อง การเคลื่อนกล้อง ขนาดภาพ มนุษย์ เป็นศัพท์และคำย่อเฉพาะทางด้านภาพยนตร์ทั้งสิ้น จึงหมายความว่า สำหรับทีมงานของกองถ่ายนั้นๆ หรือผู้ที่ศึกษามาทางภาพยนตร์โดยเฉพาะ

Break Down Script - การแตกบทภาพยนตร์ออกเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกในการถ่ายทำ เพราะไม่จำเป็นต้องถ่ายต่อเรื่องที่ละจากตามที่ระบุไว้ใน Script และนำมาตัดต่อภายหลัง หรือเรียกอีกอย่างว่า การเจาะถ่าย

ในการถ่ายทำภาพยนตร์แต่ละชื่อต้นนี้ ก่อนที่ผู้กำกับจะสั่ง Action ผู้กำกับจะเข้าคราวพร้อมของนักแสดงและทีมงานก่อนเมื่อทุกอย่างพร้อม ผู้กำกับจะสั่งให้ผู้ควบคุมเทปเดินเทป และช่างภาพเดินกล้อง จากนั้นจะสั่งให้ Slate Man นำSlate มาไว้ที่หน้ากล้อง เสร็จแล้วจึงสั่ง Action

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ประชานาถ ศุภารันนท์. และเนื้อ เดือดนั่ง. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพมหานคร: มติชน., 2542.

พุฒิพงษ์ วงศ์สว่าง. ตัดต่อภาพดิจิทัลและเสียงอย่างครบวงจร Sony Vegas. วิทต์ กรุ๊ป.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชา การผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น. หน่วยที่ 1-15

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชา การสร้างสรรค์และการผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น. หน่วยที่ 1-8

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชา ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับภาพยนต์และภาพยนตร์. หน่วยที่ 1-15

รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม. **ปั้น ‘บท’ สะกด ‘หนัง’ Three-Act Structure Scriptwriting.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ อาทิตย์สินทัณฑ์. มปท.

รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม. **เสกผัน ปั้นหนัง: บทภาพยนตร์.** กรุงเทพมหานคร: ห้องภาพสุวรรณ 2004, 2547.

ศุ บุญเดิมยง, บก. **หนังตัวอย่าง.** กรุงเทพมหานคร: อินส派ยร์, 2550.

สนธยา ทรัพย์เย็น, บก. **ปฏิบัติการหนังทุนน้อย พิล์มไวรัส เล่ม 5.** กรุงเทพมหานคร: ดวงกมลสมัย, 2550.

สมเจตน์ เมฆพายพ. **การผลิตรายการโทรทัศน์.** กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา, 2552.

สารสนเทศ

Admin. "การจัดแสดงเบื้องต้น." Website: **Photography Site.** URL:
<http://photo.pandaspace.net/category/...>

Admin. "การจัดแสดงในงานภาพยนตร์ ตอนที่ 1." **Film School.** Website: MoralMedia.net. URL:
<http://www.moralmedias.net>.

Admin. "คู่มือทำหนังสั้น ฉบับกันเอง (ตอนที่ 1-4)." **ความรู้พื้นฐานทางภาพยนตร์.**
URL:<http://www.thaishortfilm.com/>

Admin.. "อะไรคือ Sweded Film?" **Hot News.** Website: MTHAI MOVIE. URL:
<http://movie.mthai.com/movie-news/39372.html>

Shortfilm609. "การเขียนบทภาพยนตร์สั้น." WebBlog.: **ThaiShotFilm.**
http://www.thaishortfilm.com/T013_screenplay.html

ภาษาอังกฤษ

Brian Henderson & Bill Nichols, Ed. "The Long Take," in **Movies and Methods: An Anthology**. Berkeley: University of California Press, 1976.

Nick Lacey. Narrative and Genre. **Hounds Mills, Basingtoke**. Hampshire & London : Macmillan Pree LTD. 2000.

Office of Contemporary Art and Culture, Ministry of Culture. **Thai Film Directory 2007-2008**. Nakonthee. Co.,Ltd., 2008.

Taub and Eric. **Gaffers, Grips, and Best Boys**. New York: St. Martin's Press., 1994.

Thailand Film Office. **Filming in Thailand Guide Book**. Bangkok: Thailand Film Office. www.thailandfilmoffice.org.

เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์

<http://bioscope.exteen.com/> (นิตยสาร ใบโถสโคป)

http://en.wikipedia.org/wiki/Aspect_ratio

<http://movie.culture.go.th/> (สำนักภาพยนตร์และวีดิทัศน์ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ)

<http://shootyourfilm.com/> (ShootYourFilm.com How-to make a movie : A Reference Guide to Low Budget Filmmaking, with references and links for sources for everyone who wants to make movies.)

<http://th.wikipedia.org/wiki/ภาพยนตร์>

<http://th.wikipedia.org/wiki/ภาพยนตร์>

http://www.bangkokbiznews.com/2008/05/23/news_259471.php

http://www.cyberclass.msu.ac.th/cyberclass/cyberclass-uploads/libs/document/Film-Human_2611.doc. (ภาพยนตร์กับชีวิต)

<http://www.dfilm.com/> (Create your own movie)

<http://www.digitalfilms.com/> (Digital Films Home: Make Your Own Movie Online!)

<http://www.filmexpoasia.com/> (The World's Finest Student Short Film Festival: FILM EXPO ASIA 2010 : FIRST TIME IN ASIA)

<http://www.filmsite.org/> (written and edited by Tim Dirks)

<http://www.howtomakeyourmovie.com/> (How To Make Your Movie - an interactive film school)

<http://www.imdb.com/> (The Internet Movie Database (IMDb): Watch the latest trailers for indie films like..., Characters Size Comparison Infographic from...)

<http://www.majorcineplex.com>

<http://www.makemovies.co.uk/> (Make Movies: Free film scriptwriting and animation lessons for schools, covering materials, equipment, and techniques for traditional and computer animation.)

<http://www.microsoft.com/windowsxp/using/moviemaker/default.mspx> (Windows Movie Maker: How to use : Find out what you can accomplish with Windows Movie Maker, what equipment you need to make digital movies, and how to get footage from your camera...)

<http://www.moviemaker.com/> (MovieMaker Magazine: the art and business of making movies)

<http://www.MPEG.org> (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

<http://www.siamzone.com/movie/>

<http://www.slashfilm.com/> (blogging the reel world)

<http://www.soranan.com> (โรงเรียนการแสดงสรณันทน์)

<http://www.thaicinema.org/> (All About Thai Cinema, Thai Film, Thai Movie, หนังไทย)

<http://www.thaifilm.com/> (Thai Film Foundation)

<http://www.thaifilmdb.com/> (ThaiFilmDb.com - ศูนย์รวมข้อมูลภาพยนตร์ไทย)

<http://www.thailandfilmoffice.org/> (Thailand Film Office, Office of Tourism Development.)

<http://www.thainationalfilm.com/> (The National Federation of Thai Film Associations: สมาคมสมาคมภาพยนตร์แห่งชาติ)

<http://www.thaishortfilm.com/> (and independent filmmaker community ชุมชนหนังสั้นประเทศไทย)

<http://www.wikihow.com/Make-a-Movie> (wikiHow the how to manual that you can edit)

<http://www.youtube.com/watch?v=xNeqigDQmMs> (YouTube - How To Make An Animated Movie : This is a quick video of how to make an animated Movie.

<http://youtube.com/> search: "How to Make Your Movie!"

ผู้เขียน

อาจารย์สุhin ชัวหินฟ้า

นักพัฒนาองค์ความรู้ และเครือข่ายชุมชน ด้วยเทคโนโลยีและ
นวัตกรรมทางสังคม

(An Knowledge Development and Community Pyramidal Network by
Social Technology and Innovation)

กศ.บ. (ประวัติศาสตร์ - เทคโนโลยีทางการศึกษา)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ พิษณุโลก (มหาวิทยาลัยเกริก)

นศ.ม. (การบริหารการสื่อสาร) มหาวิทยาลัยเกริก

website: <http://www.igoodmedia.net>

e-mail: sudin.expert@yahoo.com

๓ นวัตกรรมการสื่อสารการพัฒนาคุณภาพ

(๑) อาณาเขตความคิด "คิดสร้างสรรค์"

"คิดเป็นคนทั่วโลก กระทำเท่าที่สามารถ สื่อสารอย่างมองจากอ่อนน้อม"
(think GLOBALLY but act LOCALLY and communicate HUMILITY)

(๒) หลักสามมิปัญญา 4xiGood (intelligence good)

อารมณ์อุ่นปัญญา (i-emotion: intelligence emotion)

คิดฉลาดสร้างสรรค์ (i-thinking: intelligence thinking)

ปัญญาสร้างสรรค์ (i-creativity: intelligence creativity)

องอาจปัญญา (i-action) หรือ "ความรู้ ทำให้อาจ"

(๓) เศรษฐกิจเพื่อคน ชุมชนเข้มแข็ง

อยู่ แบบ พึ่งพา คิด แบบ พอดเพียง

ทำ แบบ ไม่พัก-ไม่เพียร บริโภค แค่ พอดี ... สู้วิถี บวร

“พระราเมี่ยมพัก เรายังเพียร เราจึงอยู่อย่างพอเพียงได้”